

Влада на Република Северна Македонија

Скопје, 29 август 2023 година

Бр. 41-8970/3

До
Претседателот на Собранието на
Република Северна Македонија
Скопје

Врз основа на членот 91 алинеја 2 од Уставот на Република Северна Македонија и членовите 132, 137 и 170 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, Владата на Република Северна Македонија Ви поднесува Предлог на закон за изменување и дополнување на Кривичниот законик (*), по скратена постапка, што го утврди на седницата, одржана на 29 август 2023 година.

За претставник на Владата на Република Северна Македонија во Собранието е определен Викторија Аврамовска – Мадик, заменик на министерот за правда, а за повереник м-р Мухамед Точи, државен секретар во Министерството за правда.

Овој закон произлегува од Националната програма за усвојување на правото на Европската Унија.

**Претседател на Владата на
Република Северна Македонија**

д-р **Димитар Ковачевски**

Подготвил: Владимир Лазаревски, соработник *VL*
Проверил: Никола Пасков, раководител на одделение
Катерина Јаневска, раководител на одделение *JK*
Контролирал: Стојанчо Радичевски, помошник раководител на сектор
Jetmira Maliqi, помошник раководител на сектор
Согласен: Снежана М. Пендовски, државен советник *SP*
Зоран Брнарчевски, раководител на сектор *ZB*
Одобрил: м-р Методија Димовски, генерален секретар на Владата *MD*

ПРЕДЛАГАЧ:
Владата на Република Северна Македонија

PROPOZUES:
Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut

ПРЕТСТАВНИК:
Викторија Авромовска Мадик, заменик
министерот за правда

PËRFAQËSUES:
Viktorija Avramovska Madiq, Zëvendësministër i
Drejtësisë

ПОВЕРЕНИК:
м-р Мухамед Точи, државен секретар
Министерство за правда

TË AUTORIZUAR:
mr.Muhamed Toçi, sekretar shtetëror në Ministrinë e
Drejtësisë

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
КРИВИЧНИОТ ЗАКОНИК(*), ПО СКРАТЕНА
ПОСТАПКА

PROPOZIM LIGJ
PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E KODIT
PENAL(*), ME PROCEDURË TË SHKURTUAR

Скопје, август 2023 година

Shkup, gusht 2023

В О В Е Д

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИТЕ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Кривичниот законик на Република Северна Македонија беше донесен на 23 јули 1996 година, објавен во Службен весник на РМ бр. 37/96, а започна да се применува од 1 ноември истата година. Оттогаш македонскиот Кривичен законик е новелиран триесет и девет пати (Сл. весник на РМ, бр. 37/96; 80/99; 4/02; 43/03; 19/04; 81/05; 60/06; 73/06; 7/08; 139/08; 114/09; 51/11; 135/11; 185/11; 142/12; 166/12; 55/13; 82/13; 14/14; 27/14; 28/14; 115/14; 132/14; 160/14; 199/14; 196/15; 226/15; 97/17 и 248/18 и Сл. весник на РСМ бр. 36/23). Одлуки на Уставниот суд на РМ, У. бр. 220/00 од 30 мај 2001 година, објавена во Сл. весник на РМ, бр. 48/01; У. бр. 210/01 од 6 февруари 2002 година, објавена во Сл. весник на РМ, бр. 16/02; У. бр. 206/03 од 9 јуни 2004 година, објавена во Сл. весник на РМ, бр. 40/04; У. бр. 228/05 од 5 април 2006 година, објавена во Сл. весник на РМ, бр. 50/06 и У. бр. 169/16 од 16 ноември 2017 година, објавена во Сл. весник на РМ, бр. 170/17.

Веќе подолг временски период се изготвува новиот Кривичен законик. Во него посебно внимание е посветено на усогласувањето со меѓународните стандарди, а посебно со актите на Европската Унија. Со оглед дека се работи за обемен и сложен процес, постапката за негово донесување и примена ќе трае подолг временски период, заради потребата за усогласување и донесување на повеќе поврзани и зависни закони со Кривичниот законик (Законот за кривичната постапка, Законот за судовите, Законот за јавно обвинителство, Законот за прекршоците, Законот за извршување на санкциите и др.). Во меѓувреме се појавија одредени ургентни прашања за кои сметаме дека би било целисходно да бидат регулирани за пократок период.

Затоа, се издвоени некои ургентни прашања и е изготвен Предлог на Закон за изменување и дополнување на Кривичниот законик кој би бил донесен и чија примена би отпочнала за пократок период. Имено, се работи за следниве прашања:

1. Усогласувањето со Регулатива (ЕУ) бр. 258/2012 на Европскиот парламент и на Советот од 14 март 2012 година за спроведување на член

HYRJE

I. VLERËSIMI I SITUATËS NË FUSHËN QË DUHET TË RREGULLOHET ME KËTË LIGJ DHE ARSYET E MIRATIMIT TË LIGJIT

Kodi Penal i Republikës së Maqedonisë së Veriut është miratuar më 23 korrik 1996, i publikuar në Gazetën Zyrtare të RM-së nr. 37/96, ndërsa filloi të zbatohet më 1 nëntor të po këtij viti. Që atëherë, Kodi Penal i Maqedonisë është noveluar tridhjetë e nëntë herë (Gazeta Zyrtare e RM-së", nr. 37/96; 80/99; 4/02; 43/03; 19/04; 81/05; 60/06; 73/06; 7/08; 139/08; 114/09; 51/11; 135/11; 185/11; 142/12; 166/12; 55/13; 82/13; 14/14; 27/14; 28/14; 115/14; 132/14; 160/14; 199/14; 196/15; 226/15; 97/17 dhe 248/18 dhe Gazeta Zyrtare e RMV-së", nr. 36/23). Vendimet e Gjykatës Kushtetuese të RM-së, U. nr. 220/00 të datës 30 maj 2001, i publikuar në Gazetën Zyrtare të RM-së, nr. 48/01; U. nr. 210/01 të datës 6 shkurt 2002, i publikuar në Gazetën Zyrtare të RM-së, nr. 16/02; U. nr. 206/03 të datës 9 qershor 2004, i publikuar në Gazetën Zyrtare të RM-së, nr. 40/04; U. nr. 228/05 të datës 5 prill 2006, i publikuar në Gazetën Zyrtare të RM-së, nr. 50/06 dhe U. nr. 169/16 datë 16.11.2017, i publikuar në Gazetën Zyrtare të RM-së, nr. 170/17.

Tash më një kohë të gjatë është duke u përgatitur Kodi i ri Penal. Në të vëmendje e veçantë i kushtohet harmonizimit me standardet ndërkombëtare dhe veçanërisht me aktet e Bashkimit Evropian. Duke pasur parasysh se bëhet fjalë për një proces të gjerë dhe kompleks, procedura për miratimin dhe zbatimin e tij do të zgjasë një periudhë të gjatë kohore, për shkak të nevojës për harmonizimin dhe miratimin e disa ligjeve të ndërlidhura dhe të varura me Kodin Penal (Ligji për Procedurën Penale, Ligji për gjykatat, Ligji për prokurorinë publike, Ligji për kundërvajtje, Ligji për ekzekutimin e sanksioneve etj.). Në ndërkohë, janë shfaqur disa çështje urgjente, të cilat besojmë se do të ishte e përshtatshme të rregulloheshin për një periudhë më të shkurtër.

Prandaj, janë veçuar disa çështje urgjente dhe është përgatitur Propozim Ligji për ndryshimin dhe plotësimin e Kodit Penal, i cili do të miratohej dhe zbatimi i të cilit do të fillonte në një afat më të shkurtër. Përkatësisht, bëhet fjalë për pyetjet e mëposhtme:

1. Harmonizimi me Rregulloren (BE) nr. 258/2012 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit të datës 14 mars

10 од Протоколот на Обединетите Нации против незаконско производство и трговија со огнено оружје, негови делови и компоненти и муниција, со кој се надополнува Конвенцијата на Обединетите нации против транснационалниот организиран криминал („Протокол на ОН за огнено оружје“) и за утврдување на дозвола за извоз и мерки за увоз и трназит на огнено оружје, негови делови и компоненти и муниција е еден од приоритетите кои се содржани во овие предлог измени. За ова посебно потенцираше Канцеларијата на ОН за дрога и криминал – УНОДЦ, во дописот доставен до Министерството за правда каде што бара побрзо донесување на законски измени кои би значеле потполно усогласување со Протоколот.

2. Понатаму, Предлогот за Законот содржи и одредби заради целосно усогласување со Директивата (ЕУ) 2017/1371 на Европскиот парламент и на Советот од 5 јули 2017 година и за сузбивање измами извршени против финансиските интереси на Унијата со казнено-правни средства.

3. Заради одредени лоцирани слабости во примената постојниот Кривичен законик како и заради потполно усогласување со Директивата 2014/42/ЕУ замрзнување и конфискација на предмети и имотна корист остварени со казниви дела со ЕУ, овие измени содржат и одредба која се однесува на проширување на опфатот на примената на проширената конфискација.

4. Еден од врвните приоритети на Владата на РСМ е справување со еколошкиот криминал. За таа цел, најголемиот дел од одредбите содржани во Предлог Законот за изменување и дополнување на Кривичниот законик се однесуваат на еколошките кривични дела кои се усогласуваат со директивите на ЕУ во оваа област.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНОТ

Целта на донесувањето на овој закон е усогласување на Кривичниот законик со меѓународните документи.

Предлогот на законот се заснова врз истите начела врз кои се заснова Кривичниот законик

2012 mbi zbatimin e nenit 10 të Protokollit të Kombeve të Bashkuara kundër Prodhimit të Paligjshëm dhe Trafikimit të Armëve të Zjarrit, Pjesëve dhe komponentëve të tyre dhe Municioneve, i cili plotëson Konventën e Kombeve të Bashkuara kundër Krimin të organizuar transnacional (“Protokollit të OKB-së për armë zjarri”) dhe për vërtetimin e lejes për eksport dhe masat për import dhe transit të armëve të zjarrit, pjesëve dhe komponentëve të tyre dhe municionit është një nga prioritetet e përfshira në këto propozim ndryshime. Zyra e Kombeve të Bashkuara për Drogën dhe Krimin – UNODC e ka theksuar këtë në një shkresë dërguar Ministrisë së Drejtësisë, ku kërkon miratimin më të shpejtë të ndryshimeve ligjore që do të nënkuptojnë harmonizimin e plotë me Protokollin.

2. Gjithashtu, Propozim Ligji përmban edhe dispozita për harmonizim të plotë me Direktivën (BE) 2017/1371 të Parlamentit Evropian dhe Këshillit të datës 5 korrik 2017 për shtypjen e mashtrimit të kryer kundër interesave financiare të Unionit me mjete juridike penale.

3. Për shkak të disa dobësive të konstatuara në zbatimin e Kodit Penal ekzistues, si dhe për shkak të harmonizimit të plotë me Direktivën 2014/42/BE për ngrirjen dhe konfiskimin e sendeve dhe përfitimeve pasurore të përfituara nga vepra penale në Bashkimin Evropian, këto ndryshime përmbajnë edhe një dispozitë që i referohet zgjerimit të shtrirjes së zbatimit të konfiskimit të zgjeruar.

4. Një nga prioritetet kryesore të Qeverisë së RMV-së është përballja me krimin ekologjik. Për këtë qëllim, pjesa më e madhe e dispozitave të Propozim Ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Kodit Penal i referohen veprave penale ekologjike që harmonizohen me direktivat e BE-së në këtë fushë.

II. QËLLIMET, PARIMET DHE ZGJIDHJET THEMELORE TË PROPOZIM-LIGJIT

Qëllimi i miratimit të këtij ligji është harmonizimi i Kodit Penal me dokumentet ndërkombëtare.

Propozimi i ligjit bazohet në

Parimet e njëjta mbi të cilat bazohet Kodi Penal.

III. ОЦЕНКА НА ФИНАНСИСКИТЕ ИМПЛИКАЦИИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Донесувањето на Законот нема дополнителни фискални импликации врз Буџетот на Република Северна Македонија. Дополнително се очекува зголемен прилив на средства во Буџетот, со примена на кривично-правниот институтот проширена конфискација.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИН НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

Законот нема да предизвика материјални обврски за други субјекти.

V. ПРЕГЛЕД НА РЕГУЛАТИВИ ОД ДРУГИ ПРАВНИ СИСТЕМИ И УСОГЛАСЕНОСТ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН СО ПРАВОТО НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА

Да. Со овој закон се врши усогласување со Директивата 2014/42/EУ замрзнување и конфискација на предмети и имотна корист остварени со казниви дела во Европската Унија со CELEX број 32014L0042, Директива 2008/99/EЗ на Европскиот парламент и на Советот од 19 ноември 2008 година за заштита на животната средина преку кривично право со CELEX број 32008L0099, Директива на Европскиот парламент и на Советот 2005/35/EЗ од 7 септември 2005 година за загадување од бродови и за воведување казни за прекршувањата со CELEX број 32005L0035, Директива 2009/123/EЗ на Европскиот парламент и Советот од 21 октомври 2009 година за измена на Директива 2005/35/EЗ за загадување од бродови и за воведување казни за прекршувањата со CELEX број 32009L0123, Директива 2012/18/EУ на Европскиот парламент и на Советот од 4 јули 2012 година за контрола на опасностите од големи несреќи кои вклучуваат опасни супстанции, за измена и последователно укинување на Директива 96/82/EЗ на Советот со CELEX број 32012L0018, Директива (ЕУ) 2017/1371 на Европскиот парламент и на Советот од 5 јули 2017 година за сузбивање измами извршени против финансиските

III.VLERËSIMI I IMPLIKIMEVE FINANCIARE NGA PROPOZIM-LIGJI NDAJ BUXHETIT DHE MJETET E TJERA PUBLIKE FINANCIARE

Miratimi i Ligjit nuk ka implikime shtesë fiskale në Buxhetin e Republikës së Maqedonisë së Veriut. Gjithashtu, në Buxhet pritet një rritje e fluksit të mjeteve, me aplikimin e institutit penalo-juridik të konfiskimit të zgjeruar.

IV.VLERËSIMI I MJETEVE TË NEVOJSHME FINANCIARE PËR ZBATIMIN E LIGJIT, MËNYRA E SIGURIMIT TË TYRE, TË DHËNA PËR ATË NËSE ZBATIMI I LIGJIT TËRHEQ OBLIGIME MATERIALE PËR SUBJEKTE TË VEÇANTA

Ligji nuk do të shkaktojë detyrime materiale për subjektet e tjera.

V. SHQYRTIM I RREGULLATIVAVE NGA SISTEMET E TJERA JURIDIKE DHE HARMONIZIMI ME PROPOZIM LIGJIN ME TË DREJTËN E BASHKIMIT EVROPIAN

Po. Me këtë Ligj bëhet harmonizimi me Direktivën 2014/42/BE për ngrirjen dhe konfiskimin e sendeve dhe përfitimeve pasurore të përfituara nga vepra penale në Bashkimin Evropian me numër CELEX 32014L0042, Direktivën 2008/99/EC të Parlamentit Evropian dhe Këshillit nga data 19 nëntor 2008, për mbrojtjen e mjedisit jetësor ndërmjet së drejtës penale me numër CELEX 32008L0099, Direktiva 2005/35/EC e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit nga data 7 shtator 2005 mbi ndotjen nga anijet dhe vendosjen e gjobave për shkeljet me numrin CELEX 32005L0035, Direktivën 2009/123/ EC nga Parlamenti Evropian dhe Këshillit nga 21 tetori 2009 për ndryshimin e Direktivës 2005/35/KE për ndotjen nga anijet dhe futjen e gjobave për shkeljet me numrin CELEX 32009L0123, Direktivën 2012/18/BE të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit nga data 4 korrik 2012 mbi kontrollin e rreziqeve të aksidenteve të mëdha që përfshijnë substanca të rrezikshme për ndryshimin dhe shfuqizimin e mëvonshëm të Direktivës 96/82/KE të Këshillit me numër CELEX 32012L0018, Direktivës (EU) 2017/1371 të Parlamentit Evropian dhe Këshillit të datës 5 korrik 2017 për shtypjen e mashtrimeve të kryera kundër mjeteve financiare të Bashkimit Evropian me mjete juridike – penale me numër

интереси на Унијата со казнено-правни средства со CELEX број 32017L1371 и Регулатива (ЕУ) бр. 258/2012 на Европскиот парламент и на Советот од 14 март 2012 година за спроведување на член 10 од Протоколот на Обединетите нации против незаконско производство и трговија со огнено оружје, негови делови и компоненти и муниција, со кој се надолува Конвенцијата на Обединетите нации против транснационалниот организиран криминал („Протокол на ОН за огнено оружје“) и за утврдување на дозвола за извоз и мерки за увоз и транзит на огнено оружје, негови делови и компоненти и муниција со CELEX број 32012R0258.

VI. СКРАТЕНА ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Со оглед на тоа што не е во прашање сложен и обемен закон, согласно член 170 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, се предлага Собранието да расправа по Предлог на закон за изменување на Кривичниот законик, по скратена постапка.

CELEX 32017L1371 dhe Rregulloren (BE) nr. 258/2012 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit nga 14 mars 2012 për zbatimin e nenit 10 të Protokollit të Kombeve të Bashkuara kundër prodhimit dhe trafikimit të paligjshëm të armëve të zjarrit, pjesëve dhe përbërësve të tyre dhe municionit, Plotësimi i Konventës së Kombeve të Bashkuara kundër krimit të organizuar ndërkombëtar („Protokolli i OKB-së për armët e zjarrit“) dhe vendosja e autorizimit të eksportit dhe masave për importin dhe transitin e armëve të zjarrit, pjesëve dhe përbërësve të tyre dhe municioneve me numër CELEX 32012R0258

VI. PROCEDURA E SHKURTUAR PËR MIRATIMIN E LIGJIT

Duke marrë parasysh se nuk bëhet fjalë për ligj kompleks dhe të gjerë, sipas nenit 170 të Rregullores së Kuvendit të Republikës së Maqedonisë, sugjerohet që Kuvendi të diskutojë për Propozim ligjin për ndryshimin dhe plotësimin e Kodit Penal me procedurë të shkurtuar.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
КРИВИЧНИОТ ЗАКОНИК(*)

PROPOZIM LIGJ PËR
NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN
E KODIT PENAL(*)

Член 1

Neni 1

Во Кривичниот законик („Службен весник на Република Македонија“ број 37/96, 80/99, 4/2002, 43/2003, 19/2004, 81/2005, 60/2006, 73/2006, 7/2008, 139/2008, 114/2009, 51/11, 135/11, 185/11, 142/12, 139/2008, 114/2009, 51/11, 135/11, 185/11, 142/12,

Në Kodin Penal („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ nr. 37/96, 80/99, 4/2002, 43/2003, 19/2004, 81/2005, 60/2006, 73/2006, 7/2008, 139/2008, 114/2009, 51/11, 135/11, 185/11, 142/12,

* Со овој закон се врши усогласување со Директивата 2014/42/EУ за замрзнување и конфискација на предмети и имотна корист остварени со казниви дела во Европската Унија со CELEX број 32014L0042, Директива 2008/99/EЗ на Европскиот парламент и на Советот од 19 ноември 2008 година за заштита на животната средина преку кривично право со CELEX број 32008L0099, Директива на Европскиот парламент и на Советот 2005/35/EЗ од 7 септември 2005 година за загадување од бродови и за воведување казни за прекршувањата со CELEX број 32005L0035, Директива 2009/123/EЗ на Европскиот парламент и Советот од 21 октомври 2009 година за измена на Директива 2005/35/EЗ за загадување од бродови и за воведување казни за прекршувањата со CELEX број 32009L0123, Директива 2012/18/EУ на Европскиот парламент и на Советот од 4 јули 2012 година за контрола на опасностите од големи несреќи кои вклучуваат опасни супстанции, за измена и последователно укинување на Директива 96/82/EЗ на Советот со CELEX број 32012L0018, Директива (EУ) 2017/1371 на Европскиот парламент и на Советот од 5 јули 2017 година за сузбивање измами извршени против финансиските интереси на Унијата со казнено-правни средства со CELEX број 32017L1371 и Регулатива (EУ) бр. 258/2012 на Европскиот парламент и на Советот од 14 март 2012 година за спроведување на член 10 од Протоколот на Обединетите нации против незаконско производство и трговија со огнено оружје, негови делови и компоненти и муниција, со кој се надолува Конвенцијата на Обединетите нации против транснационалниот организиран криминал („Протокол на ОН за огнено оружје“) и за утврдување на дозвола за извоз и мерки за увоз и транзит на огнено оружје, негови делови и компоненти и муниција со CELEX број 32012R0258

* Me këtë Ligj bëhet harmonizimi me Direktivën 2014/42/BE për ngrirjen dhe konfiskimin e sendeve dhe përfitimeve pasurore të përfituara nga vepra penale në Bashkimin Evropian me numër CELEX 32014L0042, Direktivën 2008/99/EC të Parlamentit Evropian dhe Këshillit nga data 19 nëntor 2008, për mbrojtjen e mjedisit jetësor ndërmjet së drejtës penale me numër CELEX 32008L0099, Direktiva 2005/35/EC e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit nga data 7 shtator 2005 mbi ndotjen nga anijet dhe vendosjen e gjobave për shkeljet me numrin CELEX 32005L0035, Direktivën 2009/123/ EC nga Parlamenti Evropian dhe Këshillit nga 21 tetori 2009 për ndryshimin e Direktivës 2005/35/KE për ndotjen nga anijet dhe futjen e gjobave për shkeljet me numrin CELEX 32009L0123, Direktivën 2012/18/BE të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit nga data 4 korrik 2012 mbi kontrollin e rreziqeve të aksidenteve të mëdha që përfshijnë substanca të rrezikshme për ndryshimin dhe shfuqizimin e mëvonshëm të Direktivës 96/82/KE të Këshillit me numër CELEX 32012L0018, Direktivës (EU) 2017/1371 të Parlamentit Evropian dhe Këshillit të datës 5 korrik 2017 për shtypjen e mashtrimeve të kryera kundër mjeteve financiare të Bashkimit Evropian me mjete juridike – penale me numër CELEX 32017L1371 dhe Rregulloren (BE) nr. 258/2012 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit nga 14 mars 2012 për zbatimin e nenit 10 të Protokollit të Kombeve të Bashkuara kundër prodhimit dhe trafikimit të paligjshëm të armëve të zjarrit, pjesëve dhe përbërësve të tyre dhe municionit, Plotësimi i Konventës së Kombeve të Bashkuara kundër krimit të organizuar ndërkombëtar („Protokolli i OKB-së për armët e zjarrit“) dhe vendosja e autorizimit të eksportit dhe masave për importin dhe transitin e armëve të zjarrit, pjesëve dhe përbërësve të tyre dhe municioneve me numër CELEX 32012R0258

166/12, 55/13, 82/13, 14/14, 27/14, 28/14, 115/14, 132/14, 160/14, 199/14, 196/15, 226/15, 97/17 и 248/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 36/23) членот 98-а се менува и гласи:

„(1) Од сторителот на кривично дело извршено во состав на злосторничко здружение, со кое е извршено кривично дело за кое може да се изрече казна затвор од четири години или потешка казна или за кривични дела против човечноста и меѓународното право, кривични дела против половата слобода и половиот морал, кривични дела против имотот или кривични дела против службената должност од овој законик, ќе се конфискува имотот стекнат во временски период не подолг од пет години пред сторувањето на делото за кое е осуден со правосилна судска пресуда, кога врз основа на сите околности, факти и докази, судот основано е уверен дека имотот ги надминува законските приходи на сторителот и потекнува од такво дело.

(2) Под условите на ставот (1) од овој член проширена конфискација спрема сторителот на делото се спроведува и кога постојат фактички или правни пречки за водење на кривичната постапка, во постапка уредена со закон.

(3) Ако поради фактички или правни пречки не може да се спроведе проширена конфискација спрема сторителот на кривичното дело, а се исполнети условите од ставот (1) на овој член, нелегално стекнатиот имот се конфискува и од трети лица или членови на неговото семејство на кои е пренесен или за кои е остварен, доколку имотот постои.

(4) Имотот од ставот (1) на овој член се конфискува во постапка на конфискација и од членови на семејството на сторителот на кои е пренесен кога е очигледно дека не дале противнадоместок што одговара на неговата вредност или од трети лица ако не докажат дека за предметот или имотот дале противнадоместок што одговара на нивната вредност”.

Член 2

Членот 218 се менува и гласи:

„ (1) Тој што испушта отровни или издувни гасови, материи или јонизирачко зрачење во воздухот, водата или почвата, во најмалку двојно

166/12, 55/13, 82/13, 14/14, 27/14, 28/14, 115/14, 132/14, 160/14, 199/14, 196/15, 226/15, 97/17 dhe 248/18 dhe „Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut“ numër 36/23) neni 98-a ndryshohet dhe thotë:

„(1) Nga kryerësi i një vepre penale si pjesë e bashkimit kriminal, me të cilin është kryer një vepër penale për të cilën mund të shqiptohet një dënim me burg prej katër vjetësh ose dënim më i rëndë, ose për vepra penale kundër njerëzimit dhe të drejtës ndërkombëtare, vepra penale kundër lirisë gjinore dhe moralit gjinor, vepra penale kundër pronës ose vepra penale kundër detyrës zyrtare nga ky kod, do të konfiskohet pasuria e fituar në një periudhë jo më të gjatë se pesë vjet para kryerjes së vepërs penale, për të cilën është i dënuar me aktgjykim të plotfuqishëm nga gjykata, kur në bazë të të gjitha rrethanave, fakteve dhe dëshmimeve, gjykata është e bindur në mënyrë të arsyeshme se pasuria tejkalon të ardhurat e ligjshme të kryerësit të veprës penale dhe buron nga një veprim i tillë.

(2) Në kushtet nga paragrafi (1) nga ky nen, konfiskimi i zgjeruar ndaj kryesit të veprës penale zbatohet edhe kur ekzistojnë pengesa faktike ose juridike për zhvillimin e procedurës penale, në procedurë të rregulluar me ligj.

(3) Nëse për shkak të pengesave faktike ose juridike ndaj kryerësit të veprës penale nuk mund të kryhet konfiskim i zgjeruar dhe janë plotësuar kushtet nga paragrafi (1) nga ky nen, pasuria e fituar në mënyrë të kundërligjshme i konfiskohet edhe personave të tretë ose anëtarëve të familjes së tij të cilëve u është bartur ose për të cilët është realizuar, nëse pasuria ekziston.

(4) Pasuria nga paragrafi (1) nga ky nen konfiskohet në procedurë të konfiskimit nga anëtarët e familjes së kryesit të cilëve i'u është bartur kur është e qartë se nuk kanë dhënë kompensim që i përgjigjet vlerës së saj ose nga personat e tretë nëse nuk dëshmojnë se kanë dhënë kompensim për sendin ose pronën që i përgjigjet vlerës së tyre”.

Neni 2

Neni 218 ndryshohet dhe thotë:

„(1) Ai që lëshon gazra helmuese, substanca apo rrezatime jonizuese toksike në ajër, ujë ose tokë, në të paktën dyfishin e sasisë maksimale të lejuar me ligj

поголемо количество од максимално дозволеното со закон или со меѓународен договор ратификуван во согласност со Уставот на Република Северна Македонија, ќе се казни со затвор од една година до три години.

(2) Тој што испушта отровни или издувни гасови, материји или јонизирачко зрачење во воздухот, водата или почвата, во петкратно или поголемо количество од максимално дозволеното со закон или со меѓународен договор ратификуван во согласност со Уставот на Република Северна Македонија, ќе се казни со затвор од една до пет години.

(3) Тој што со делата од ставовите (1) и (2) на овој член ќе предизвика сериозна опасност за животот или здравјето на луѓето или уништување на растителен или животински свет во поголеми размери, или на ретки видови на растенија или животни, ќе се казни со затвор од три до десет години.

(4) Службено или одговорно лице во правно лице кое со непридржување кон прописите за заштита на животната средина ќе пропушти да постави уреди за пречистување или ќе дозволи изградба, пуштање во дејство или користење на погон кој ја загадува животната средина или на друг начин ќе пропушти преземање мерки за спречување или оневозможување на загадување на воздух, почва, вода или за спречување бучава, кои двојно ја надминуваат дозволената граница, ќе се казни со казна затвор од една до пет години.

(5) Службено или одговорно лице во правно лице кое со делото од ставот (4) на овој член ќе предизвика сериозна опасност за животот или здравјето на луѓето или уништување на животинскиот и растителниот свет во поголеми размери, или на ретки видови на растенија или животни, ќе се казни со казна затвор од четири до десет години.

(6) Ако делото од ставовите (1), (2), (3), (4) и (5) на овој член е сторено од небрежност, сторителот ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

(7) При изрекувањето условна осуда, судот ќе му наложи на сторителот на делото во определен рок да ги отстрани штетните последици на делото или да преземе други пропишани мерки за заштита и унапредување на животната средина.

(8) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.“

ose me marrëveshje ndërkombëtare të ratifikuar në përputhje me Kushtetutën e Republikës së Maqedonisë së Veriut, dënohet me burgim nga një vit deri në tre vjet.

(2) Ai që lëshon gazra helmuese ose të shkarkimit, substanca ose rrezatim jonizues në ajër, ujë ose tokë, në sasi pesëfish ose më të madhe se maksimumi i lejuar me ligj ose me marrëveshje ndërkombëtare të ratifikuar në pajtim me Kushtetutën e Republikës së Maqedonisë së Veriut, dënohet me burgim nga një deri në pesë vjet.

(3) Ai që me veprat nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni shkakton rrezik serioz për jetën ose shëndetin e njerëzve ose shkatërrimin e jetës bimore ose shtazore në përmasa më të mëdha, ose të llojeve të rralla të bimëve ose kafshëve, dënohet me burgim nga tre deri në dhjetë vjet.

(4) Personi zyrtar ose përgjegjës në një person juridik, i cili, duke mos respektuar rregulloret për mbrojtjen e mjedisit, nuk instalon pajisje pastrimi ose do të lejon ndërtimin, funksionimin ose përdorimin e një maqine që ndot mjedisin ose nuk ndërmerr masa për të parandaluar ose pamundësuar ndotjen e ajrit; tokës, ujit ose për të parandaluar zhurmën, që kalojnë dyfishin e kufirit të lejuar, dënohet me burgim nga një deri në pesë vjet.

(5) Me burgim prej katër deri në dhjetë vjet do të dënohet personi zyrtar ose përgjegjës në personin juridik, i cili me veprën nga paragrafi (4) i këtij neni do të shkaktojë rrezik serioz për jetën ose shëndetin e njerëzve ose shkatërrimin e botës bimore dhe shtazore në përmasa më të mëdha, ose të llojeve të rralla të bimëve ose kafshëve.

(6) Nëse vepra nga paragrafët (1), (2), (3), (4) dhe (5) të këtij neni kryhet nga pakujdesia, kryesi dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.

(7) Me rastin e shqiptimit të dënimit me kusht, gjykata do t'a urdhërojë kryesin e veprës që në afat të caktuar t'i largojë pasojat e dëmshme të veprës penale ose të ndërmarrë masa të tjera të parapara për mbrojtjen dhe përmirësimin e mjedisit jetësor.

(8) Nëse veprën nga ky nen e kryen personi juridik, dënohet me gjobë“.

Член 3

Во член 218-а ставот (1) се менува и гласи:

„ (1) Тој што спротивно на прописите, произведува, увезува, извезува, пласира на пазарот или употребува недозволени супстанции кои ја осиромашуваат озонската обвивка, ќе се казни со парична казна или со затвор од три месеци до пет години.“

Во ставот (4) зборот „закон“ се заменува со зборот „законик“.

Член 4

По членот 218-а се додава нов наслов и нов член 218-б, кои гласат:

„Екоцид
Член 218-б

Тој што спротивно на закон, со намера да предизвика штета на животната средина, ќе преземе дејствие или ќе пропушти да преземе дејствие поради кое ќе настане сериозна или широкораспространета или долготрајна штета на животната средина, ќе се казни со казна затвор од најмалку 10 години или со доживотен затвор.“

Член 5

Во член 219 ставот (2) се менува и гласи:

„ Ако делото од ставот (1) на овој член е сторено од службено лице или одговорно лице во правно лице или ако поради истото дошло до појава на епидемија на заразна болест, сторителот ќе се казни со затвор од една година до пет години.“

Во ставот (3) зборовите „шест месеци“ се заменуваат со зборовите „една година“.

Член 6

Во член 220 ставот (1) се менува и гласи:

„ Тој што заради продажба ќе произведе, ќе пушти во промет или на друг начин ќе направи достапни средства за лекување или спречување зараза кај добиток или живина опасни за нивниот живот или здравјето, ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.“

Нени 3

Нë ненин 218-а, параграфи (1) ndryshohet dhe thotë:

„(1) Ai që, në kundërshtim me rregulloret, prodhon, importon, eksporton, nxjerr në treg ose përdor substanca të paligjshme që e hollojnë shtresën e ozonit, dënohet me gjobë ose me burgim nga tre muaj deri në pesë vjet“.

Në paragrafin (4) fjala „ligj“ zëvendësohet me fjalën „kod“.

Нени 4

Pas nenit 218-а shtohet një titull i ri dhe një nen i ri 218-б, ku thuhet:

„Ekocid
Neni 218-б

Ai që në kundërshtim me ligjin, me qëllim që të shkaktojë dëm në mjedisin jetësor, ndërmerr një veprim ose do të lëshoj ndërmarrjen e një veprimi me çka do të shkaktohet dëmtim i rëndë, i gjerë ose afatgjatë në mjedisin jetësor, do të dënohet me burgim të paktën 10 vjet ose me burgim të përjetshëm“.

Нени 5

Në nenin 219 paragrafi (2) ndryshohet dhe thotë:

„Nëse vepra nga paragrafi (1) i këtij neni është kryer nga zyrtari apo personi përgjegjës në personin juridik, ose nëse për shkak të së njëjtës ka ardhur deri tek paraqitja e epidemisë së sëmundjes ngjitëse, kryesi i kësaj vepre penale dënohet me burgim prej një viti deri në pesë vjet“.

Në paragrafin (3), fjalët „gjashtë muaj“ zëvendësohen me fjalët „një vit“.

Нени 6

Në nenin 220 paragrafi (1) ndryshohet dhe thotë:

„Ai që për qëllime të shitjes prodhon, vë në qarkullim ose vë në dispozicion mjete për trajtimin ose parandalimin e infeksionit të kafshëve ose shpendëve të rrezikshëm për jetën ose shëndetin e tyre, dënohet me gjobë ose me burgim gjer në tre vjet.“

Ставот (2) се менува и гласи:

„Ако поради делото од ставот (1) на овој член ќе дојде до ширење на заразна болест или ќе пцовиса добиток или живина од поголема вредност, сторителот ќе се казни со затвор од една година до пет години.“

Во ставот (3) зборовите „шест месеци“ се заменуваат со зборовите „една година“.

Член 7

Во член 221 во ставот (1), по зборовите „со тоа предизвика“ се додаваат зборовите „болест, влошување на здравствената состојба или“.

По ставот (1) се додава нов став (2), кој гласи:

„(2) Ако поради делото од ставот (1) на овој член се предизвика пцовисување или уништување на добиток или на живина од значителна вредност, сторителот ќе се казни со затвор од една до пет години.“

Во ставот (2) кој станува став (3) зборовите „шест месеци“ се заменуваат со зборовите „една година“.

Член 8

Во член 222 ставот (1) се менува и гласи:

„Тој што за време на епидемија или пандемија на некоја добиточна или живинска болест што може да го загрози сточарството или живинарство, не постапи според одлука на надлежен орган донесена врз основа на пропис со која се определуваат мерки за отстранување или спречување на болест и со тоа предизвика ширење на болеста или на нејзините причинители, ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.“

Во ставот (2) по зборовите „спречување на болест или штетници“ се додаваат зборовите „и со тоа предизвика појава или ширење на болест или штетници“.

Член 9

Во член 223 во ставот (2), по зборовите „опстанокот на рибите“ се додаваат зборовите „и другиот животински свет во езерата, реките и потоците“.

По ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

Paragrafi (2) ndryshohet dhe thotë:

„Nëse për shkak të veprës penale nga paragrafi (1) nga ky nen, sëmundja ngjitëse përhapet ose shkakton ngordhjen e gjallesave ose asgjësim të bagëtisë me vlerë më të madhe, kryesi i kësaj vepre penale dënohet me burgim prej një viti deri në pesë vjet“.

Në paragrafin (3), fjalët „gjashtë muaj“ zëvendësohen me fjalët „një vit“.

Neni 7

Në nenin 221 paragrafi (1) pas fjalës „duke shkaktuar“ shtohen fjalët „sëmundje, përkeqësim të gjendjes shëndetësore ose“.

Pas paragrafit (1) shtohet paragrafi i ri (2), i cili thotë:

„Nëse për shkak të veprës penale nga paragrafi (1) i këtij neni shkaktohet ngordhje apo asgjësimi i gjallesave ose bagëtisë me vlerë të konsiderueshme, kryesi dënohet me burgim prej një deri në pesë vjet“.

Në paragrafin (2) i cili bëhet paragrafi (3) fjalët „gjashtë muaj“ zëvendësohen me fjalët „një vit“.

Neni 8

Në nenin 222 paragrafi (1) ndryshohet dhe thotë:

„Ai që gjatë një epidemie ose pandemie të sëmundje të bagëtisë ose gjallesave, që mund të kërcënojnë bagëtinë ose gjallesat, nuk vepron sipas vendimit të organit kompetent të marrë në bazë të rregullores që përcakton masat për heqjen ose parandalimin e një sëmundjeje dhe në këtë mënyrë shkakton përhapjen e sëmundjes ose shkaktarëve të saj, dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.“

Në paragrafin (2) pas fjalëve „parandalimi i sëmundjes ose i dëmtuesve“ shtohen fjalët „dhe me këtë shkaktohet shfaqja ose përhapja e sëmundjes ose dëmtuesve“.

Neni 9

Në nenin 223 në paragrafin (2), pas fjalëve „mbijetesa e peshqve“ shtohen fjalët „dhe kafshëve tjera në liqene, lumenj dhe përrenj“.

Pas paragrafit (3) shtohet paragrafi i ri (4), i cili thotë:

„ (4) Ако делото од ставовите (1) и (2) на овој член е сторено од небрежност сторителот ќе се казни со парична казна или со затвор до една година.“

Ставот (4) станува став (5).

Член 10

Членот 224 се менува и гласи:

„(1) Тој што со употреба на некоја штетна материја ќе предизвика уништување на растенија или други насади и со тоа ќе предизвика значителна имотна штета, ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

(2) Ако поради делото од ставот (1) на овој член настапи штета од поголеми размери, сторителот ќе се казни со затвор од една до пет години.

(3) Ако делото од ставот (1) и ставот (2) на овој член е сторено од небрежност, сторителот ќе се казни со парична казна или со затвор до една година.

(4) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.“

Член 11

Во член 225 по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„ (3) Со казната од ставот (2) на овој член ќе се казни службено лице кое што спротивно на својата должност, нема да преземе мерки за спречување на делата од ставовите (1) и (2) на овој член или за отстранување на нивните последици.“

Ставот (3) станува став (4).

Член 12

Членот 225-а се менува и гласи:

„ (1) Тој што без концесија или дозвола или на друг начин неовластено врши експлоатација на минерални суровини определени со закон, од поголема вредност, ќе се казни со затвор од шест месеци до три години и со парична казна.

(2) Тој што без дозвола или согласност ќе извади песок, чакал или камен од коритата или бреговите на површинските водни тела чие количество е поголемо од три кубни метри, ќе се казни со парична казна или затвор до три години.

(3) Ако поради делото од ставовите (1) и (2) на овој член сторителот се стекне со значителна

„(4) Nëse vepra nga paragrafët (1) dhe (2) nga ky nen kryhet nga pakujdesia, kryesi dënohet me gjobë ose me burgim deri në një vit.“

Paragrafi (4) bëhet paragraf (5).

Neni 10

Neni 224 ndryshohet dhe thotë:

„(1) Ai që me përdorimin e një lënde të dëmshme shkakton shkatërrimin e bimëve ose plantacioneve të tjera dhe me këtë shkakton dëm të konsiderueshëm pasuror, dënohet me gjobë ose me burgim gjer në tre vjet.

(2) Nëse për shkak të veprës penale nga paragrafi (1) i këtij neni, ndodh dëmi në shkallë më të madhe, kryesi dënohet me burgim prej një deri në pesë vjet.

(3) Nëse vepra nga paragrafi (1) dhe paragrafi (2) nga ky nen është kryer nga pakujdesia, kryesi dënohet me gjobë ose me burgim deri në një vit.

(4) Nëse veprën nga ky nen e kryen person juridik, dënohet me gjobë“.

Neni 11

Në nenin 225 pas paragrafit (2) shtohet paragrafi i ri (3), i cili thotë:

„(3) Me dënimin nga paragrafi (2) nga ky nen do të dënohet zyrtari i cili në kundërshtim me detyrën e tij nuk ndërmer masa për t'i penguar veprimet nga paragrafët (1) dhe (2) nga ky nen ose për t'i larguar pasojat e tyre.

Paragrafi (3) bëhet paragraf (4).

Neni 12

Neni 225-a ndryshohet dhe thotë:

„(1) Ai që shfrytëzon pasuritë minerale të përcaktuara me ligj, me vlerë më të madhe, pa koncesion ose leje ose në mënyrë tjetër të paautorizuar, dënohet me burgim nga gjashtë muaj deri në tre vjet dhe me gjobë.

(2) Ai që pa leje ose pëlqim heq rërën, çakallin ose gurin nga shtretërit ose brigjet e ujërave sipërfaqësore, sasia e të cilave është më e madhe se tre metra kub, dënohet me gjobë ose me burgim gjer në tre vjet.

(3) Nëse për shkak të veprës penale nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni kryesi fiton dobi të

имотна корист или предизвика значителна штета, ќе се казни со затвор од една до десет години.

(4) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.“

Член 13

По членот 225-а се додава нов наслов и нов член 225-б, кои гласат:

„ Промена на воден режим

Член 225-б

(1) Тој што спротивно на прописите ќе го промени или поремети водниот режим, а со тоа не прави некое друго кривично дело за кое е пропишана потешка казна, ќе се казни со парична казна или затвор до една година.

(2) Тој што делото од ставот (1) на овој член ќе го стори на подрачје кое со закон е прогласено за заштитено подрачје, ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

(3) Ако делото од овој член го стори правно лице ќе се казни со парична казна.

(4) Обидот е казнив.“

Член 14

Членот 226 се менува и гласи:

„ (1) Тој што спротивно на пропис или наредба од надлежни органи или друго правно лице врши пренамена, сече или копачи шуми или подбелува стебла или на друг начин пустоши шума или уништува едно или повеќе дрва во парк, дрворед или на друго место каде сечата не е дозволена, а со тоа не врши друго кривично дело за кое е предвидена потешка казна, ќе се казни со затвор од шест месеци до три години.

(2) Ако поради делото од ставот (1) на овој член, сторителот се стекне со значителна имотна корист или предизвика значителна имотна штета, ќе се казни со затвор од една до пет години.

(3) Ако со делото од ставот (1) на овој член е опустошена шума во големи размери или е извршено во заштитена шума или подрачје, национален парк или во друга шума со специјална намена, или во група сторителот ќе се казни со затвор од најмалку четири години.

(4) Тој што делото од овој член ќе го стори во

konsiderueshme pasurore ose shkakton dëm të konsiderueshëm, dënohet me burgim prej një deri në dhjetë vjet.

(4) Nëse veprën nga ky nen e kryen person juridik, dënohet me gjobë“.

Neni 13

Pas nenit 225-a, shtohet një titull i ri dhe një nen i ri 225-b, ku thuhet:

„Ndryshimi i regjimit të ujit

Neni 225-b

(1) Ai që në kundërshtim me rregulloret e ndryshon ose e prish regjimin e ujërave dhe me këtë nuk kryen vepër tjetër penale për të cilën është paraparë dënim më i rëndë, dënohet me gjobë ose me burgim deri në një vit.

(2) Ai që veprën penale nga paragrafi (1) i këtij neni e kryen në një zonë që me ligj është shpallur zonë e mbrojtur, dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.

(3) Nëse veprën nga ky nen e kryen person juridik, do të dënohet me gjobë.

(4) Përpjekja është e dënueshme“.

Neni 14

Neni 226 ndryshohet si vijon:

„(1) Ai që, në kundërshtim me rregulloren ose urdhrin e organeve kompetente ose një person tjetër juridik kryen shndërrimin, pret ose gërmon pyje ose trash trungjet ose ndryshe shkatërron një pyll ose shkatërron një ose më shumë pemë në park, më shumë pemë në një vi pemore ose në një vend tjetër ku nuk lejohet prerja, dhe me këtë nuk kryen vepër tjetër penale për të cilën parashihet dënim më i rëndë, do të dënohet me burg prej gjashtë muaj deri më tre vite.

(2) Nëse kryerësi për shkak të veprës nga paragrafi (1) i këtij neni fiton dobi të konsiderueshme pasurore ose shkakton dëm të madh pasuror, dënohet me burgim prej një deri në pesë vjet.

(3) Nëse vepra nga paragrafi (1) i këtij neni e ka rrënuar pyllin në përmasa të mëdha ose është kryer në pyll ose zonë të mbrojtur, park nacional ose në pyll tjetër me qëllim të veçantë ose në grup, kryesi do të dënohet me së paku katër vjet burg.

(4) Ai që veprën nga ky nen e kryen në pyllin e

сопствена шума, ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

(5) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.“

Член 15

Членот 227 се менува и гласи:

„ (1) Тој што ќе предизвика шумски пожар па поради тоа ќе настапи поголема штета, ќе се казни со парична казна или затвор до три години.

(2) Ако со делото од ставот (1) на овој член настапи значителна штета, сторителот ќе се казни со затвор од една до пет години.

(3) Ако со делото од ставот (1) на овој член настапи штета од големи размери, сторителот ќе се казни со затвор најмалку четири години.

(4) Со казната од ставот (2) на овој член ќе се казни и тој што ќе предизвика пожар во заштитена шума, национален парк или во друга шума со специјална намена.

(5) Тој што ќе предизвика два или повеќе шумски пожари, ќе се казни со затвор најмалку пет години.

(6) Ако делото во случајот од став (1) на овој член е сторено од небрежност, сторителот ќе се казни со парична казна или затвор до една година, во случаите од ставовите (2) и (4) на овој член сторителот ќе се казни со парична казна или затвор до три години, а во случајот од ставот (3) на овој член сторителот ќе се казни со затвор од една до пет години.“

Член 16

Во член 228 во ставот (1), по зборот „ловостој“ се додаваат зборовите „или без дозвола за ловење“.

Во ставот (4) зборовите „со кои“ се заменуваат со зборовите „кои се забранети или со кои“.

Член 17

Членот 228-а се менува и гласи:

„ (1) Тој што неовластено лови, превезува, пренесува, прикрива, чува, одгледува, купува, продава, или на кој било начин прибавува, отуѓува или препарира диви животни и птици од поголема вредност, ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

vet, деноhet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.

(5) Nëse veprën nga ky nen e kryen person juridik, dënohet me gjobë.“

Neni 15

Neni 227 ndryshohet dhe thotë:

„(1) Ai që shkakton zjarr në pyll, duke shkaktuar më shumë dëme, dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.

(2) Nëse vepra nga paragrafi (1) i këtij neni shkakton dëm të konsiderueshëm, kryesi dënohet me burgim prej një deri në pesë vjet.

(3) Nëse vepra nga paragrafi (1) i këtij neni shkakton dëm në shkallë më të gjerë, kryesi do të dënohet me së paku katër vjet burgim.

(4) Me dënimin nga paragrafi (2) i këtij neni do të dënohet edhe kushdo që shkakton zjarr në pyll të mbrojtur, park nacional ose në pyll tjetër me qëllim të veçantë.

(5) Ai që shkakton dy ose më shumë zjarre në pyje, dënohet me burgim së paku pesë vjet.

(6) Nëse vepra në rastin nga paragrafi (1) të këtij neni është kryer nga pakujdesia, kryerësi dënohet me gjobë ose me burgim deri në një vit, për rastet nga paragrafët (2) dhe (4) të këtij neni kryesi dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet, ndërsa për rastin nga paragrafi (3) të këtij neni kryerësi dënohet me burgim prej një deri në pesë vjet.“

Neni 16

Në nenin 228 në paragrafin (1), pas fjalës „vend gjuetie“ shtohen fjalët „ose pa leje gjuetie“.

Në paragrafin (4), fjalët „me të cilat“ zëvendësohen me fjalët „të cilat janë të ndaluara ose me të cilat“.

Neni 17

Neni 228-a ndryshohet dhe thotë:

„(1) Ai që gjuan, transporton, transferon, fsheh, ruan, rrit, blen, shet ose në çfarëdo mënyre fiton, tjetërson ose përgatit kafshë të egra dhe shpendë me vlerë më të madhe pa autorizim, dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.

(2) Nëse vlера e kafshëve dhe shpendëve të egra nga

(2) Ако вредноста на дивите животни и птици од ставот (1) на овој член е значителна, сторителот ќе се казни со затвор од една до пет години.

(3) Ако вредноста на дивите животни и птици од ставот (1) на овој член е од големи размери, сторителот ќе се казни со затвор од една до десет години.

(4) Ако сторителот на делото од ставот (1) на овој член организира мрежа за извршување на делото или ако делото е сторено во состав на група или друго здружение или заради извезување на дивите животни или птици во странство, ќе се казни со затвор од најмалку четири години.

(5) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна. "

Член 18

Членот 229 се менува и гласи:

„ (1) Тој што лови риба со експлозив, струја, отров, замајни средства, средства за подводен риболов, ости, мрежа или други средства со кои е забранет риболовот, за време на ловостој, во забрането подрачје или во води во кои е забранет риболовот, ќе се казни со парична казна или со затвор до една година.

(2) Ако поради делото од ставот (1) на овој член настапи поголема имотна штета или е прибавена поголема имотна корист, сторителот ќе се казни со парична казна или со затвор од три месеци до три години.

(3) Ако поради делото од ставот (1) на овој член настапи значителна имотна штета или е прибавена значителна имотна корист, сторителот ќе се казни со парична казна или со затвор од шест месеци до пет години.

(4) Ако поради делото од ставот (1) на овој член е предизвикан помор на риба во големи размери, сторителот ќе се казни со затвор од една до десет години.

(5) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

(6) Уловената риба и средствата за риболов ќе се одземат.“

Член 19

Во член 230 во ставот (1), зборот „пет“ се заменува со зборот „десет“.

По ставот (2) се додава нов став (3) кој гласи:

paragrafi (1) i këtij neni është e konsiderueshme, kryesi dënohet me burgim prej një deri në pesë vjet.

(3) Nëse vlера e kafshëve dhe shpendëve të egra nga paragrafi (1) i këtij neni është e madhe, kryesi dënohet me burgim prej një deri në dhjetë vjet.

(4) Nëse kryesi i veprës penale nga paragrafi (1) i këtij neni organizon rrjetë për kryerjen e veprës penale ose nëse vepra është kryer në kuadër të grupit ose shoqatës tjetër ose me qëllim të eksportimit të kafshëve ose shpendëve të egra jashtë vendit, do të dënohet me së paku katër vjet burg.

(5) Nëse veprën nga ky nen e kryen personi juridik, do të dënohet me gjobë."

Neni 18

Neni 229 ndryshohet dhe thotë:

„(1) Ai që peshkon me lëndë shpërthyese, energji elektrike, helm, pajisje peshkimi ndërujore, shtiza, rrjeta ose mjete të tjera me të cilat ndalohet peshkimi, gjatë sezonit të gjuetisë, në një zonë të ndaluar ose në ujërat ku peshkimi është i ndaluar, dënohet me gjobë ose me burgim deri në një vit.

(2) Nëse për shkak të veprës nga paragrafi (1) i këtij neni, ndodh dëm më i madh pasuror ose fitohet dobi më e madhe pasurore, kryesi dënohet me gjobë ose me burgim prej tre muaj deri në tre vjet.

(3) Nëse për shkak të veprës nga paragrafi (1) i këtij neni, ndodh dëm i konsiderueshëm pasuror ose arrihet dobi e konsiderueshme pasurore, kryesi dënohet me gjobë ose me burgim prej gjashtë muaj deri në pesë vjet.

(4) Nëse për shkak të veprës nga paragrafi (1) i këtij neni shkaktohet murtaja e peshkut në masë të madhe, kryesi dënohet me burgim prej një deri në dhjetë vjet.

(5) Nëse veprën nga ky nen e kryen personi juridik, do të dënohet me gjobë.

(6) Peshku i kapur dhe pajisjet e peshkimit do të konfiskohen."

Neni 19

Në nenin 230 në paragrafin (1), fjala „pesë“ zëvendësohet me fjalën „dhjetë“.

Pas paragrafit (2) shtohet një paragraf i ri (3) i cili thotë:

„ (3) Ако делото од став (1) на овој член е сторено од небрежност, сторителот ќе се казни со парична казна или затвор до три години, а во случајот од ставот (2) на овој член сторителот ќе се казни со затвор од една до пет години.“

Ставот (3) станува став (4).

Во ставот (4) кој станува став (5) бројот „3“ се заменува со бројот „4“.

Ставот (5) станува став (6).

Член 20

Во член 231 во ставот (2), зборовите „Со казната од ставот (1) на овој член ќе се казни тој“се заменува со зборот „Тој“.

Во ставот (3) зборот „една“ се заменува со зборот „три“.

Во ставот (6), по зборовите „од ставовите (1)“ сврзникот „и“ се заменува со запирка, а по бројот „(2)“ се додаваат зборовите „и (3)“.

Во ставот (7) зборот „пет“ се заменува со зборот „десет“.

По ставот (8) се додава нов став (9), кој гласи:

„ (9) Недвижностите искористени и предметите, материји и супстанции употребени за извршување на делото се одземаат.“

Член 21

По членот 231 се додаваат два нови наслови и два нови члена 231-а и 231-б, кои гласат:

„ Недозволено работење на постројки

Член 231-а

(1) Тој што спротивно на законски пропишано одобрение или на забрана на надлежен орган става во употреба, работи на постројка која користи енергија или создава производи опасни за животот или здравјето на луѓето или со која се загрозува животната средина или во која се чуваат опасни предмети или материји што надвор од постројката можат да предизвикаат потрајно и во значителна мера загрозување на квалитетот на воздухот, водата и почвата, ќе се казни со затвор од шест месеци до пет години.

(2) Тој што делото од ставот (1) на овој член ќе го стори од небрежност, ќе се казни со парична казна или со затвор до

„(3) Nëse vepra nga paragrafi (1) i këtij neni është kryer nga pakujdesia, kryerësi dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet, ndërsa në rastin nga paragrafi (2) të këtij neni kryerësi dënohet me burgim prej një deri në pesë vjet“.

Paragrafi (3) bëhet paragrafi (4).

Në paragrafin (4) i cili bëhet paragrafi (5) numri “3” zëvendësohet me numrin “4”.

Paragrafi (5) bëhet paragrafi (6).

Neni 20

Në nenin 231 në paragrafin (2), fjalët „Me dënimin nga paragrafi (1) të këtij neni do të dënohet ai“ zëvendësohen me fjalët “Ai”.

Në paragrafin (3) fjala „një“ zëvendësohet me fjalën „tre“.

Në paragrafin (6), pas fjalëve „nga paragrafët (1)“ lidhësja “dhe” zëvendësohet me presje, ndërsa pas numrit “(2)” shtohen fjalët “dhe (3)”.

Në paragrafin (7) fjala „pesë“ zëvendësohet me fjalën „dhjetë“.

Pas paragrafit (8) shtohet paragrafi i ri (9), i cili thotë:

“(9) Patundshmëritë e përdorur dhe sendet, materiet dhe substancat e përdorura për kryerjen e veprës konfiskohen.”

Neni 21

Pas nenit 231 shtohen dy tituj të rinj dhe dy nene të rinj 231-a dhe 231-b, të cilët thonë:

„Funksionimi i paligjshëm i maqinerisë

Neni 231-a

(1) Ai që, në kundërshtim me miratimin ose ndalimin e përcaktuar me ligj të organit kompetent, vë në përdorim, punon në një maqineri që përdor energji ose krijon produkte të rrezikshme për jetën ose shëndetin e njerëzve ose që rrezikojnë mjedisin jetësor, ose ku ruhen sende ose substanca të rrezikshme që jashtë maqinerisë mund të shkaktojnë kërcënim të përhershëm dhe të konsiderueshëm të cilësisë së ajrit, ujit dhe tokës, do të dënohet me burgim prej gjashtë muaj deri më pesë vjet.

(2) Ai që veprën nga paragrafi (1) i këtij neni e kryen nga pakujdesia, dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.

три години.

(3) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.“

Загрозување на околината со бучава, вибрации или нејонизирачко зрачење

Член 231-б

(1) Тој што спротивно на прописите ќе произведе бучава, вибрации или нејонизирачко зрачење во обем трикратно поголем од дозволените граници со закон и со тоа ќе создаде чувство на вознемиреност или ќе го загрози здравјето на луѓето ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

(2) Ако делото од ставот (1) на овој член го стори правно лице ќе се казни со парична казна. “

Член 22

Насловот на членот 232 се менува и гласи:

„ Неовластено производство, постапување и промет со опасни материји, штетни организми, семенски материјал или саден материјал“

Член 23

Членот 232-а се менува и гласи:

„ (1) Тој што убива, уништува, држи или одзема примероци на заштитени видови на дива флора или фауна, ќе се казни со парична казна или со затвор од една до три години.

(2) Тој што со непридржување кон одредбите на закон или со меѓународен договор ратификуван во согласност со Уставот на Република Северна Македонија преземе дејствија со кои ќе отстрела, пресече, ископачи или на друг начин уништи примероци или популации од автохтон див вид или нивни живеалишта или гнезда и со тоа ќе предизвика истребување на автохтон див вид на територијата на Република Северна Македонија, ќе се казни со затвор од една до пет години.

(3) Со казната од ставот (1) на овој член ќе се казни сторителот кој ќе предизвика загрозување од истребување на автохтон див вид на територијата

(3) Nëse veprën nga ky nen e kryen person juridik, dënohet me gjobë.”

„Rrezikimi i mjedisit me zhurmë, dridhje ose rrezatim jojonizues

Neni 231-b

(1) Ai që në kundërshtim me dispozitat prodhon zhurmë, dridhje ose rrezatim jojonizues në sasi trefish më të madhe se kufijtë e lejuar me ligj dhe me këtë krijon ndjenjë ankthi ose rrezikon shëndetin e njerëzve, dënohet me gjobë ose me burgim gjër në tre vjet.

(2) Nëse veprën nga paragrafi (1) i këtij neni e kryen person juridik, do të dënohet me gjobë.”

Neni 22

Titulli i nenit 232 ndryshohet dhe thotë:

„Prodhimi, trajtimi dhe shitja e paautorizuar e substancave të rrezikshme, organizmave të dëmshëm, materialit farë ose materialit mbjellës“

Neni 23

Neni 232-a ndryshohet dhe thotë:

“(1) Ai që vret, shkatërron, ruan ose merr mostra të llojeve të mbrojtura të florës ose faunës së egër, dënohet me gjobë ose me burgim nga një deri në tre vjet.

(2) Ai që, duke mos iu bindur dispozitave të ligjit ose marrëveshjeve ndërkombëtare të ratifikuar në përputhje me Kushtetutën e Republikës së Maqedonisë së Veriut, ndërmer veprime me të cilat gjuan, pret, gërmon ose në ndonjë mënyrë tjetër shkatërron mostrat ose popullatat e specieve të egra autoktone ose vendbanimet e tyre ose foletë e tyre dhe me këtë shkakton zhdukjen e specieve të egra në Republikën e Maqedonisë së Veriut, do të dënohet me burg nga një deri në pesë vjet.

(3) Me dënimin nga paragrafi (1) të këtij neni do të dënohet kryesi i cili rrezikon zhdukjen e specieve të egra autoktone në territorin e Republikës së

на Република Северна Македонија.

(4) Тој што делото од ставовите (1), (2) и (3) на овој член ќе го стори од небрежност, ќе се казни со парична казна или со затвор до една година.

(5) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.“

Член 24

Во член 232-б во ставот (1), зборовите „Република Македонија“ се заменуваат со зборовите „Република Северна Македонија“, а зборовите „шест месеци до една година“ се заменуваат со зборовите „една до три години“.

Во ставот (2) зборовите „Република Македонија“ се заменуваат со зборовите „Република Северна Македонија“.

Во ставот (3) зборовите „шест месеци до една година“ се заменуваат со зборовите „една до три години“.

По ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„ (4) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.“

Член 25

Во член 232-в во ставот (1) зборовите „делови или“ се заменуваат со зборовите „делови и“.

По ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„ (3) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.“

Член 26

Насловот на членот 233 и членот 233 се менуваат и гласат:

„ Убивање и мачење животни

Член 233

(1) Тој што ќе усмрти животно без оправдана причина или грубо го злоупотребува или го изложува на непотребни маки или му нанесува непотребни болки или заради изживување го изложува на страдање, ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

(2) Со казната од став (1) на овој член ќе се казни и тој што со нехранење, непоење или на друг начин изложува животно подолго време на теобна состојба.

Maqedonisë së Veriut.

(4) Ai që nga pakujdesia kryen veprën nga paragrafët (1), (2) dhe (3) të këtij neni, dënohet me gjobë ose me burgim deri në një vit.

(5) Nëse veprën nga ky nen e kryen person juridik, dënohet me gjobë.“

Neni 24

Në nenin 232-b në paragrafin (1) fjalët „Republika e Maqedonisë“ zëvendësohen me fjalët „Republika e Maqedonisë së Veriut“, ndërsa fjalët „gjashtë muaj deri në një vit“ zëvendësohen me fjalët „një deri në tre vjet“.

Në paragrafin (2) fjalët „Republika e Maqedonisë“ zëvendësohen me fjalët „Republika e Maqedonisë së Veriut“.

Në paragrafin (3), fjalët „gjashtë muaj deri në një vit“ zëvendësohen me fjalët „një deri në tre vjet“.

Pas paragrafit (3) shtohet paragrafi i ri (4), i cili thotë:

„(4) Nëse vepra nga ky nen kryhet nga personi juridik, dënohet me gjobë“.

Neni 25

Në nenin 232-v në paragrafin (1) fjalët “pjesë ose” zëvendësohen me fjalët “pjesë dhe”.

Pas paragrafit (2) shtohet paragrafi i ri (3), i cili thotë:

„(3) Nëse veprën nga ky nen e kryen personi juridik, dënohet me gjobë.“

Neni 26

Titulli i nenit 233 dhe neni 233 ndryshohen si vijon:

„Vrasja dhe torturimi i kafshëve

Neni 233

(1) Ai që vret një kafshë pa arsye ose e keqtrajton atë në mënyrë të rëndë ose e ekspozon në vuajtje të panevojshme ose i shkakton dhimbje të panevojshme ose e vë në vuajtje për hir të mbijetesës, dënohet me gjobë ose me burgim gjer në tre vjet.

(2) Me dënimin nga paragrafi (1) të këtij neni, do të dënohet edhe ai që e ekspozon kafshën në gjendje shqetësuese për një kohë më të gjatë duke mos e ushqyer ose në ndonjë mënyrë tjetër.

(3) Ai që veprën nga paragrafi (1) të këtij neni e kryen

(3) Тој што делото од ставот (1) на овој член ќе го стори од користољубие, ќе се казни со казна затвор од една до пет години.

(4) Ако делото од ставовите (1), (2) и (3) на овој член го стори правно лице ќе се казни со парична казна. "

Член 27

По членот 233 се додава нов наслов и нов член 233-а, кои гласат:

„Уништување на живеалиште

Член 233-а

(1) Тој што спротивно на прописите уништи или предизвика значително влошување на живеалиштето на заштитени видови на животни, растенија или габи, или уништи или предизвика изумирање на живите организми во тоа живеалиште, ќе се казни со парична казна или казна затвор до три години.

(2) Доколку делото од ставот (1) на овој член е сторено во живеалиште односно подрачје за размножување и одгледување на младите, подрачје на миграција или хибернација на строго заштитените диви животни, растенија или габи, сторителот, ќе се казни со казна затвор од една до пет години и парична казна.

(3) Со казната од ставот (2) на овој член ќе се казни и сторителот кој уништува или предизвика значително пропаѓање/уништување на заштитеното природно подрачје или на еколошко значајно подрачје.

(4) Доколку делото од ставовите (1), (2) и (3) од овој член е сторено од небрежност, сторителот за делото од став (1) ќе се казни со парична казна или казна затвор до една година, а за делото од ставовите (2) и (3) со парична казна или казна затвор до три години."

nga eksploatimi, dënohet me burgim prej një deri në pesë vjet.

(4) Nëse veprën nga paragrafët (1), (2) dhe (3) të këtij neni e kryen person juridik, do të dënohet me gjobë. "

Neni 27

Pas nenit 233 shtohet një titull i ri dhe një nen i ri 233-a, i cili thotë:

„Shkatërimi i vendbanimit

Neni 233-a

(1) Ai që në kundërshtim me rregulloret shkatërron ose shkakton përkeqësim të ndjeshëm të vendbanimit të llojeve të mbrojtura të kafshëve, bimëve ose kërpudhave, ose shkatërron ose shkakton zhdukjen e organizmave të gjallë në atë vendbanim, dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.

(2) Nëse vepra nga paragrafi (1) i këtij neni kryhet në vendbanim, respektivisht hapësirë për riprodhim dhe rritje të të vegjëlve, zonë migrimi ose letargji e kafshëve të egra, bimëve ose kërpudhave rreptësisht të mbrojtura, kryesi dënohet me burgim prej një deri në pesë vjet dhe me gjobë.

(3) Me dënimin nga paragrafi (2) i këtij neni dënohet edhe kryesi i cili e shkatërron ose shkakton përkeqësim/shkatërrim të konsiderueshëm të zonës së mbrojtur natyrore ose zonës ekologjikisht të rëndësishme.

(4) Nëse vepra nga paragrafët (1), (2) dhe (3) të këtij neni është kryer nga pakujdesia, kryesi i veprës nga paragrafi paragrafi (1) dënohet me gjobë ose me burgim deri në një vit, ndërsa për veprën nga paragrafi (2) dhe (3) me gjobë ose me burgim deri në tre vjet."

Член 28

По членот 234 се додава нов наслов и нов член 234-а, кои гласат:

„Делотворно каење

Член 234-а

(1) Судот може да го ослободи од казна сторителот на делото од член 218 ставови (1) и (2), 219 ставови (1) и (3), 220 ставови (1) и (3), 221, 222 ставови (1), (2) и (4), 223 ставови (1), (2) и (4), 225 став (1), 225-а ставови (1) и (2), 228-а став (1), 230 став (1), 231-а ставови (1) и (2), 231-б, 232 став (1), 232-а ставови (1) и (3) и 232-б од овој закон, ако пред настапување на последиците доброволно ја спречи опасноста за нивно настапување или ги отстрани последиците.

(2) Кога судот ќе го осуди сторителот за кривичните дека против животната средина и природата ќе го задолжи истиот, штетата да ја поправи со враќање во првобитна состојба ако за тоа постојат услови. “

Член 29

Во член 249-а по ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„ (4) Ако сторителот на делото од ставот (1) на овој член прибавил значителна имотна корист или предизвикал значителна штета, ќе се казни со затвор најмалку четири години.“

Ставот (4) станува став (5).

Член 30

Членот 278-а се менува и гласи :

„(1) Тој што со намера самиот или некој друг да избегне целосно или делумно плаќање на давачки и даноци кои се плаќаат при увоз или извоз на кој е обврзан со закон, на царинскиот орган му даде лажни, неточни или нецелосни изјави, документи или податоци за стоки и други факти од влијание за пресметката за наплата или враќање на давачките и даноците, или не исполни обврска според закон што е од влијание на пресметката на давачките и даноците кои се плаќаат при увоз или извоз или на друг начин го доведе во заблуда

Нени 28

Pas nenit 234 shtohet një titull i ri dhe një nen i ri 234-a, i cili thotë:

„Pendim efektiv

Neni 234-a

(1) Gjykata mund ta lirojë kryerësin e veprës penale nga neni 218 paragrafët (1) dhe (2), 219 paragrafët (1) dhe (3), 220 paragrafët (1) dhe (3), 221, 222 paragrafët (1), (2) dhe (4), 223 paragrafët (1), (2) dhe (4), 225 paragraf (1), 225-a paragrafët (1) dhe (2), 228-a paragrafi (1), 230 paragrafi (1), 231-a paragrafët (1) dhe (2), 231-b, 232 paragrafi (1), 232-a paragrafët (1) dhe (3) si dhe 232-b nga ky ligj, nëse para shfaqjes së pasojave, ai me vetdëshirë e parandalon paraqitjen e rrezikut ose i menjanon pasojat.

(2) Kur gjykata e dënon kryerësin për veprat penale kundër mjedisit jetësor dhe natyrës do ta obligojë të njëjtin me kthim në gjendjen fillestare nëse ka kushte për këtë.”

Нени 29

Në nenin 249-a, pas paragrafit (3) shtohet një paragraf i ri (4), i cili thotë:

“(4) Nëse kryerësi i veprës nga paragrafi (1) i këtij neni ka përfituar dobi të konsiderueshme pasurore ose ka shkaktuar dëm të konsiderueshëm, do të dënohet me së paku katër vjet burgim”.

Paragrafi (4) bëhet paragrafi (5).

Нени 30

Neni 278-a ndryshohet dhe thotë:

“(1) Ai i cili me qëllim që vetë ose dikush tjetër ti shmangët pagesës së plotë ose të pjeshme të detyrimeve dhe tatimeve që paguhen gjatë importit ose eksportit për të cilin është i detyruar me ligj, i ka dhënë organit doganor deklarata, dokumente ose të dhëna të rreme, të pasakta ose të paplota për mallrat dhe fakte të tjera që ndikojnë në llogaritjen për mbledhjen ose rimbursimin e detyrimeve dhe taksave, ose nuk përmbush një detyrim sipas ligjit që ndikon në llogaritjen e detyrimeve dhe taksave të paguara gjatë importit ose eksportit, ose e ka mashtruar atë në një

царинскиот орган, а износот на давачките и даноците кои се плаќаат при увоз или извоз е од поголема вредност, ќе се казни со затвор од шест месеци до пет години и со парична казна.

(2) Ако износот на давачките и даноците кои се плаќаат при увоз или извоз е од значителна вредност сторителот ќе се казни со затвор од една до десет години и со парична казна.

(3) Ако износот на давачките и даноците кои се плаќаат при увоз или извоз е од големи размери сторителот ќе се казни со затвор од најмалку четири години и со парична казна.

(4) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.“

Член 31

По членот 297 се додава нов наслов и нов член 297-а, кои гласат:

„Безобсирно управување со моторно возило

Член 297-а

Учесник во јавниот сообраќај кој не се придржува на прописите за безбедност во сообраќајот и со тоа ќе го загрози јавниот сообраќај безобсирно управувајќи во состојба на неспособност на возење предизвикана со употреба на алкохол во концентрација од најмалку 1,50 г/кг во крвта, дроги, психотропни супстанции или прекурзори, возејќи во забранет правец, претекнувајќи колона возила на непрегледно место или возејќи со брзина која надминува 50 км на час во населено место или 70 км на час надвор од населено место над дозволената, ќе се казни со парична казна или затвор до три години.“

Член 32

Членот 353 се менува и гласи :

(1) Службено лице кое ќе преземе службено дејствие со кое ќе ги пречекори границите на своите службени овластувања или нема да ја извршува својата службена должност, со намера да прибави за себе или за друг некаква имотна корист или на друг да му нанесе штета, или потешко да ги повреди правата на друг, ќе се казни со затвор од шест

мëнyрë тjetër авторитетин доганор, ndërsa shuma e detyrimeve dhe taksave të paguara gjatë importit ose eksportit është me vlerë më të madhe, do të dënohet me burgim nga gjashtë muaj deri në pesë vjet dhe me gjobë.

(2) Nëse shuma e detyrimeve dhe taksave të paguara gjatë importit ose eksportit është me vlerë të konsiderueshme, kryerësi do të dënohet me burgim prej një deri në dhjetë vjet dhe me gjobë.

(3) Nëse shuma e detyrimeve dhe taksave të paguara gjatë importit ose eksportit është e madhe, kryerësi do të dënohet me së paku katër vjet burgim dhe me gjobë.

(4) Nëse veprën nga ky nen e kryen person juridik, do të dënohet me gjobë”.

Neni 31

Pas nenit 297 shtohet titull i ri dhe nen i ri 297-a, të cilët thonë:

“Drejtimi i paskrupull i mjetit motorik

Neni 297-a

Pjesëmarrësi në komunikacionin publik i cili nuk respekton rregulloret e sigurisë në komunikacion dhe në këtë mënyrë rrezikon komunikacionin publik duke vozitur në mënyrë të paskrupull në gjendje paaftësie për vozitje të shkaktuar nga përdorimi i alkoolit në koncentrim të paktën 1.50 g/kg në gjak, drogave, substancave psikotrope ose prekursorëve, duke vozitur në drejtim të ndaluar, duke parakaluar kolonë automjetesh në një vend të padukshëm ose duke vozitur me shpejtësi që tejkalon 50 km në orë në një vend të banuar ose 70 km në orë jashtë vendit të banuar nga e lejuara, do të dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.”

Neni 32

Neni 353 ndryshohet dhe thotë:

(1) Personi zyrtar i cili do të ndërmerr veprim zyrtar me të cilin do t'i tejkalojë kufinj të autorizimeve të tij zyrtare ose nuk do ta kryejë detyrën e tij zyrtare, me qëllim që të përfitojë për vete ose për tjetrin ndonjë dobi pronësore ose tjetrit t'i shkaktojë dëm, ose më rëndë t'i shkelë të drejtat e tjetrit, do të dënohet me burgim nga gjashtë muaj deri në tre vjet.

месеци до три години.

(2) Ако искористувањето на службената положба или овластување, пречекорувањето на границите на службеното овластување, има влијание на незаконско зголемување на имотот на службено лице како резултат на сторување на делото од став (1) на овој член, сторителот ќе се казни со затвор од една до пет години.

(3) Ако сторителот од делото од став (1) на овој член, со намера прибави за себе или за друг поголема имотна корист или нанесе поголема имотна штета, ќе се казни со затвор од една до четири години.

(4) Ако сторителот од делото од став (1) на овој член, со намера прибави за себе или за друг значителна имотна корист или нанесе значителна имотна штета, ќе се казни со затвор од една до пет години.

(5) Со казната од ставовите (1), (2), (3) и (4) на овој член ќе се казни и одговорно лице, одговорно лице на странско правно лице што има претставништво или врши дејност во Република Северна Македонија или лице што врши работи од јавен интерес, ако делото е сторено во вршење на неговото посебно овластување или должност.

(6) Прибавената имотна корист се одзема.

Член 33

Во член 353-в во став 1 зборовите „и со тоа ќе прибави за себе или за друг некаква корист или“ се бришат.

Ставот (2) се брише.

Во ставот (3) кој станува став (2), зборовите „најмалку три години“ се заменуваат со зборовите „од шест месеци до пет години“.

Ставовите (4), (5) и (6) стануваат ставови (3), (4) и (5).

Член 34

Во член 394 во ставот (1) зборовите „до десет години“ се заменуваат со зборовите „до три години“. Во ставот (2) зборовите „од шест месеци до пет години“ се заменуваат со зборовите „до две години“.

Член 35

(2) Nëse shfrytëzimi i pozitës zyrtare apo autorizimit zyrtar, tejkalimi i kufijve të autorizimit zyrtar, ndikon në rritjen e kundërligjshme të pasurisë së personit zyrtar si rezultat i kryerjes së veprës nga paragrafi (1) të këtij neni, kryerësi do të dënohet me burgim prej një deri në pesë vjet.

(3) Nëse kryerësi i veprës nga paragrafi (1) të këtij neni, me qëllim që të përfitojë për vete ose tjetrin dobi më të madhe pasurore ose të shkaktojë dëm më të madh pasuror, do të dënohet me burgim prej një deri në katër vjet.

(4) Nëse kryerësi i veprës nga paragrafi (1) të këtij neni, me qëllim që të përfitojë për vete ose për ndonjë tjetër dobi të konsiderueshme pasurore ose shkakton dëm të konsiderueshëm pasuror, do të dënohet me burgim prej një deri në pesë vjet.

(5) Me dënimet nga paragrafët (1), (2), (3) dhe (4) të këtij neni do të dënohet edhe personi përgjegjës, personi përgjegjës i personit juridik të huaj që ka përfaqësi ose ushtron veprimtari në Republikën e Maqedonisë së Veriut ose personi që kryen punë me interes publik, nëse vepra është kryer në ushtrim të autorizimit ose detyrës së tij të veçantë.

(6) Dobia pasurore e fituar konfiskohet.

Neni 33

Në nenin 353-v në paragrafin 1 fjalët “dhe me këtë do të përfitojë për vete ose për një tjetër një lloj përfitimi ose” fshihen.

Paragrafi (2) fshihet.

Në paragrafin (3) i cili bëhet paragrafi (2), fjalët “së paku tre vjet” zëvendësohen me fjalët “nga gjashtë muaj deri në pesë vjet”.

Paragrafët (4), (5) dhe (6) bëhen paragrafët (3), (4) dhe (5).

Neni 34

Në nenin 394 në paragrafin (1) fjalët “deri në dhjetë vjet” zëvendësohen me fjalët “deri në tre vjet”.

Në paragrafin (2) fjalët “nga gjashtë muaj deri në pesë vjet” zëvendësohen me fjalët “deri në dy vjet”.

Neni 35

Членот 395 се менува и гласи:

„ (1) Тој што изработува, склопува, набавува, крие или на друг му овозможува да дојде до оружје негови делови и компоненти, муниција, експлозивни или распрскувачки материји или средства потребни за нивно правење, отрови и други предмети за кои знаел дека се наменети за извршување кривично дело, ќе се казни со затвор од една до пет години.

(2) Ако предмет на делото од ставот (1) на овој член е огнено оружје, оружје негови делови и компонентени чија употреба е забранета, или експлозивни или други материји од поголемо количество, сторителот ќе се казни со затвор од три до десет години.

(3) Тој што ќе направи или на друг ќе му отстапи лажен клуч или некое друго средство за провалување иако знаел дека е наменето за извршување на кривично дело, ќе се казни со затвор од три месеци до три години.

(4) Ако делото од овој член го стори правно лице ќе се казни со парична казна.“

Член 36

Насловот на членот 396 и членот 396 се менуваат и гласат:

„Неовластено изработување, држење, посредување и тргување со оружје и експлозивни материји

Член 396

(1) Тој што неовластено врши увоз, извоз, пренесување, трансфер, достава или продава, купува или на друг начин посредува или врши промет со огнено оружје, делови и компоненти на огнено оружје, муниција или експлозивни материји или со трговијата со огнено оружје, делови и компоненти на огнено оружје, муниција и експлозивни материји се прекршуваат забрани, ограничувања или санкции воведени со меѓународни договори ратификувани согласно Уставот на Република Северна Македонија или со одлука на меѓународна организација во која членува Република Северна Македонија ќе се казни со затвор од четири до десет години.

(2) Со казната од ставот (1) на овој член ќе се казни

Neni 395 ndryshohet dhe thotë:

"(1) Kushdo që prodhon, monton, siguron, fsheh ose i mundëson një tjetri të marrë një armë, pjesë dhe përbërës të saj, municione, substanca shpërthyesë ose shpërndarëse ose mjete të nevojshme për prodhimin e tyre, helme dhe objekte të tjera për të cilat ai e dinte se ishin të destinuara për kryerjen e veprës penale, do të dënohet me burgim nga një deri në pesë vjet.

(2) Nëse objekt i veprës nga paragrafi (1) i këtij neni është arma e zjarrit, pjesët dhe përbërësit e armës përdorimi i të cilave është i ndaluar, ose materie të tjera eksplozive ose substanca të tjera të sasisë më të madhe, kryerësi do të dënohet me burgim prej tre deri në dhjetë vjet.

(3) Kushdo që i bën ose i jep tjetrit një çelës të rremë ose çfarëdo mjeti tjetër për vjedhje, edhe pse e dinte se kishte për qëllim kryerjen e veprës penale, do të dënohet me burgim nga tre muaj deri në tre vjet.

(4) Nëse veprën nga ky nen e kryen person juridik do të dënohet me gjobë”

Neni 36

Titulli i nenit 396 dhe nenit 396 ndryshohen dhe thonë:

“Prodhimi, mbajtja, ndërmjetësimi dhe tregtimi i paautorizuar i armëve dhe lëndëve shpërthyesë

Neni 396

(1) Kushdo që importon, eksporton, bartë, transferon, dorëzon ose shet, blen ose në mënyrë tjetër ndërmjetëson ose tregton armë zjarri, pjesë dhe përbërës të armëve të zjarrit, municionit ose materieve shpërthyesë ose tregti me armë zjarri, pjesë dhe përbërës të armëve të zjarrit, municionit dhe materieve shpërthyesë shkelen ndalesat, kufizimet ose sanksionet e vendosura me marrëveshje ndërkombëtare të ratifikuara në përputhje me Kushtetutën e Republikës së Maqedonisë së Veriut ose me vendim të organizatës ndërkombëtare në të cilën është anëtare Republika e Maqedonisë së Veriut, do të dënohet me burgim prej katër deri në dhjetë vjet.

(2) Me dënimin nga paragrafi (1) i këtij neni, do të

и тој што неовластено произведува, склопува, поправа, преправа огнено оружје, делови и компоненти на огнено оружје, муниција или експлозивни материји, развива ново оружје или поседува електронски технички нацрти и дизајни за производство преку 3Д печатачи или слични уреди на делови и компоненти на огнено оружје, муниција или експлозивни материји.

(3) Со казната од ставот (1) на овој член ќе се казни и тој што неовластено држи или носи огнено оружје, муниција или експлозивни материји или поголемо количество на делови и компоненти на огнено оружје, муниција и експлозивни материји.

(4) Ако предмет на делото од ставовите (1) и (2) на овој член е поголемо количество на огнено оружје, делови и компоненти на огнено оружје, муниција или експлозивни материји или огнено оружје, делови и компоненти на огнено оружје, муниција или експлозивни материји кои на граѓаните им се забранети, сторителот ќе се казни со затвор најмалку пет години.

(5) Ако предмет на делото од ставот (3) на овој член е поголемо количество на огнено оружје, муниција или експлозивни материји, или огнено оружје, муниција или експлозивни материји кои на граѓаните им се забранети, сторителот ќе се казни со затвор најмалку пет години.

(6) Ако делото од ставовите (1), (2), (3) и (4) на овој член е сторено во група, банда или друго злосторничко здружение, сторителот ќе се казни со затвор најмалку осум години.

(7) Ако предмет на делото од ставот (1) на овој член е поголемо количество на распрскувачки материји наменети за дозволени забавни, свечени и други активности, сторителот ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

(8) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.“

Член 37

Членот 407-а се менува и гласи:

„(1) Тој што јавно негира, грубо минимизира, одобрува или оправдува дело од членовите од 403 до 407 од овој законик, ќе се казни со парична казна или затвор до три години.

(2) Тој што јавно негира, грубо минимизира, одобрува или оправдува дело од членовите од 403 до 407 од овој законик, утврдено со правосилна

дëноhet edhe ai që prodhon, monton, riparon, modifikon armët e zjarrit, pjesët dhe pjesët përbërëse të armëve të zjarrit, municionit ose lëndëve shpërthyesë, zhvillon armë të reja ose posedon plane teknike elektronike për prodhimin përmes printerëve 3D ose pajisjeve të ngjashme të pjesëve dhe përbërësve të armëve të zjarrit, municioneve ose materieve shpërthyesë.

(3) Me dënimin nga paragrafi (1) i këtij neni, do të dënohet edhe kushdo që pa autorizim mban ose bart armë zjarri, municion ose lëndë shpërthyesë ose sasi më të madhe të pjesëve dhe përbërësve të armës së zjarrit, municionit dhe materieve shpërthyesë.

(4) Nëse objekt i veprës penale nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni është sasia e madhe e armëve të zjarrit, pjesëve dhe përbërësve të armëve të zjarrit, municionit ose substancave shpërthyesë ose armëve të zjarrit, pjesëve dhe përbërësve të armëve të zjarrit, municionit ose substancave shpërthyesë të cilat shtetasve u ndalohen, kryerësi do të dënohet me së paku pesë vjet burgim.

(5) Nëse objekt i veprës nga paragrafi (3) të këtij është sasia më e madhe e armëve të zjarrit, municionit apo materieve shpërthyesë, apo armëve të zjarrit, municionit apo materieve shpërthyesë që u ndalohen qytetarëve, kryerësi do të dënohet me burgim së paku pesë vjet.

(6) Nëse vepra nga paragrafët (1), (2), (3) dhe (4) të këtij neni kryhet në grup, bandë ose bashkim tjetër kriminal, kryerësi do të dënohet me së paku tetë vjet burgim.

(7) Nëse objekt i veprës nga paragrafi (1) i këtij neni është sasia e madhe e materieve shpërthyesë të destinuara për aktivitete të lejuara argëtuese, solemne dhe aktivitete të tjera, kryerësi do të dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.

(8) Nëse veprën nga ky nen e kryen personi juridik, do të dënohet me gjobë”.

Neni 37

Neni 407 – a ndryshohet dhe thotë:

(1) Kushdo që publikisht mohon, në mënyrë të vrazhdë minimizon, miraton ose justifikon një veprë nga nenet 403 deri në 407 të këtij Kodi, do të dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.

(2) Kushdo që publikisht mohon, në mënyrë të vrazhdë minimizon, miraton ose justifikon një veprë

пресуда од домашен или меѓународен суд, ќе се казни со затвор од една до три години.

(3) Со казната од став (2) на овој член ќе се казни и тој што по пат на информациона систем, јавен собир со говор, со истакнување на симболи, на национал-социјалистички или фашистички режими или на друг начин јавно негира, грубо минимизира, одобрува или оправдува дело од членовите од 403 до 407 од овој законик, холокаустот и делата извршени од национал-социјалистичките режими.

(4) Ако делото од ставот (1) и (2) и (3) на овој член е сторено на начин со кој се поттикнува на омраза, дискриминација или насилство против некое лице или група на лица поради нивната раса, боја на кожа, националност, етничко потекло, религија или уверување, попреченост, пол, род, родов идентитет, сексуална ориентација и политичко уверување, или ако со делото е предизвикано вознемирување на јавноста или начинот на неговото извршување е особено заканувачки или навредлив, сторителот ќе се казни со затвор од една до пет години.“

Член 38

„Одредбите од членовите 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28 и 31 ќе отпочнат да се применуваат по шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон“.

Член 39

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

nga nenet 403 deri në 407 të këtij Kodi, të përcaktuar me aktgjykim të plotfuqishëm të gjykatës vendase ose ndërkombëtare, do të dënohet me burgim nga një deri në tre vjet.

(3) Me dënimin nga paragrafi (2) të këtij neni do të dënohet edhe ai i cili përmes sistemit informativ, takimit publik me fjalim, me paraqitjen e simboleve, të regjimeve nacional-socialiste ose fashiste ose në çfarëdo mënyre tjetër publikisht mohon, në mënyrë të vrazhdë minimizon, miraton ose justifikon veprën nga nenet 403 deri në 407 të këtij Kodi, holokaustin dhe veprat e kryera nga regjimet nacional socialiste.

(4) Nëse vepra nga paragrafi (1) dhe (2) dhe (3) të këtij neni është kryer në atë mënyrë që nxit urrejtje, diskriminim ose dhunë ndaj një personi ose grupi personash për shkak të racës, ngjyrës së lëkurës, nacionalitetit, prejardhja etnike, religjionit ose besimit, paaftësisë, gjinisë, identitetit gjinor, orientimit seksual dhe bindjes politike, ose nëse vepra shkakton shqetësimin e publikut ose mënyra e ekzekutimit të saj është veçanërisht kërcënuese ose fyese, kryerësi do të dënohet me burgim nga një deri në pesë vjet“.

Neni 38

“Dispozitat nga nenet 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28 dhe 31 do të fillojnë të zbatohen pas gjyashhtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji”.

Neni 39

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e publikimit në „Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut“

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН:

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

Овој Предлог на закон содржи 39 члена:

Со членот 1 од Предлогот на закон за изменување на Кривичниот законик, по скратена постапка се менува членот 98-а „Проширена конфискација“ од Кривичниот законик со што е проширен опсегот на кривични дека на кои се однесува овој член.

Со членовите од 2 до 28 се менуваат членовите од Главата XXII која се однесува на Кривичните дела против животната средина. Со овие измени се врши усогласување на наведените членови со Директивите на ЕУ во оваа област.

Во членот 29 се интервенира во членот 249-а од КЗ заради усогласување со Директива ЕУ 2017/1371 на Европскиот Парламент и на Советот од 05.07.2017 година за сузбивање измами извршени против финансиските интереси на Унијата со казнено правни средства.

Со членот 30 се интервенира во членот 278-а „Царинска измама“ заради целосно доусогласување со Директивата ЕУ 2017/1371 на Европскиот Парламент и на Советот од 05.07.2017 година за сузбивање измами извршени против финансиските интереси на Унијата со казнено правни средства.

Со членот 31 се предлага додавање ново кривично дело „Безобсирно управување со моторно возило“.

Со членовите 32 и 33 се менуваат членовите 353 и 353-в од КЗ.

Предложените измени и дополнувања на овие одредби од Кривичниот законик се во насока на новиот концепт на регламентација на економскиот криминалитет во Република Северна Македонија. Имено, најголемиот дел од меѓународните документи како и компаративните искуства сугерираат да се има максимална конзистентност во уредување на оваа проблематика и сето тоа да се рефлектира во прецизниот опис на законските битија на овие дела како и во однос на пропишувањето на казните. Злоупотребата на службената положба и овластување веќе подолго време како инкриминација е критикувана и го има епитетот на реликт од казненото законодавство во поранешна Југославија. Главната забелешка е дека се работи за апстрактна инкриминација чие битие е бланкетно и сето тоа придонесува кон различно

ARSYETIMI I PROPOZIM-LIGJIT:

I. SQARIMI I PËRMBAJTJES SË DISPOZITAVE TË PROPOZIM-LIGJIT

Ky Propozim ligj përmban 39 nene:

Me nenin 1 të Propozim ligjit për ndryshimin e Kodit Penal, me procedurë të shkurtuar ndryshihet neni 98-a “Konfiskimi i zgjeruar” nga Kodi Penal, me çka është zgjeruar gama e veprave penale me të cilat ka të bëjë ky nen.

Me nenet 2 deri në 28 ndryshohen nenet nga Kreu XXII, i cili i referohet veprave penale kundër mjedisit jetësor. Me këto ndryshime bëhet harmonizimi i neneve të cekura me Direktivat e BE-së në këtë fushë.

Me nenin 29 ndërhet në nenin 249-a të KP me qëllim të harmonizimit me Direktivën e BE-së 2017/1371 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të datës 05.07.2017 për shtypjen e mashtrimeve të kryera kundër interesave financiare të Bashkimit me mjete juridike ndëshkuese.

Me nenin 30 ndërhyhet në nenin 278-a “Mashtrimi doganor” me qëllim harmonizimit të plotë me Direktivën e BE-së 2017/1371 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të datës 05.07.2017 për shtypjen e mashtrimeve të kryera kundër interesave financiare të Bashkimit me mjete juridike ndëshkuese.

Me nenin 31 propozohet shtimi i veprës së re penale “Drejtimi i paskrupullt i mjetit motorik”.

Me nenet 32 dhe 33 ndryshohen nenet 353 dhe 353-v të KP.

Ndryshimet dhe plotësimet e propozuara në këto dispozita të Kodit Penal janë në drejtim të konceptit të ri të rregullimit të krimit ekonomik në Republikën e Maqedonisë së Veriut. Përkatësisht, shumica e dokumenteve ndërkombëtare si dhe përvojat krahasuese sugjerojnë se duhet të ketë konsistencë maksimale në rregullimin e kësaj çështje dhe se e gjithë kjo duhet të pasqyrohet në përshkrimin e saktë të natyrës juridike të këtyre akteve si dhe në lidhje me përcaktimin e dënimeve. Keqpërdorimi i pozitës dhe autoritetit zyrtar si inkriminim është kritikuar prej kohësh dhe ka epitetin e një relike të legjislacionit ndëshkues në ish-Jugosllavi. Vërejtja kryesore është se bëhet fjalë për një inkriminim abstrakt, qenia e të cilit është e plotë dhe e gjithë kjo kontribuon në interpretimin e ndryshëm në zbatimin e tij. Ky qëndrim

толкување во нејзината примена. Во прилог на ова стојалиште се и компаративните законици на земјите од Европската Унија. Така на пример, КЗ на Германија не познава одредба која што има ваков карактер. Тоа не значи дека не се санкционираат различните облици на злоупотреба на службената положба и овластување. Argumentum a contrario, се конкретизираат најчестите конкретни облици на злоупотреба и притоа се пропишуваат казни кои зависат од квалитетот на неправото.

Таков е концептот и на новиот КЗ на РСМ кој што во најскоро време треба да биде донесен. Предложените решенија (намалувањето на предвидените казни) во член 353 како и бришењето на некои ставови се движат во таа насока- да бидат на линија на новиот концепт во којшто се има направено стандардизација на критериумите за одмерување на казните.

Во таа смисла се и корекциите на членот 353-в и 394 од КЗ на РСМ. Потребни се, во овој меѓупериод до донесување на новиот КЗ, интервенции што би значеле приближување до новиот концепт на КЗ. И одредбата од член 353-в која е замислена како надградба на член 353, изобилува со многу непрецизности и неконзистентност во предвидените казни. Со овие измени и дополнувања се очекува да бидат исполнети одредени европски стандарди како и „бајпасирање“ на актуелните состојби во казненото законодавство.

Со членот 34 се интервенира во членот 394 од КЗ во однос на казнената политика во пропишувањето на казните.

Членовите 35 и 36 кои се однесуваат на „Изработување и набавување оружје и средства наменети за извршување на кривично дело“- 395 и „Недозволено изработување, држење и тргување со оружје или распркувачки материји“- 396 се усогласуваат со Протокол на Обединети Нации против незаконско производство и трговија со огнено оружје, негови делови и компоненти и муниција, со кој се надополнува Конвенцијата на Обединетите Нации против транснационалниот организиран криминал (Протокол на Обединети Нации за огнено оружје) и за утврдување на дозвола за извоз и мерки за увоз и транзит на огнено оружје, негови делови и компоненти и муниција.

Со членот 37 се менува членот 407-а „Одобрвање или оправдување на геноцид, злосторства против човечноста или воени

mbështetet nga ligjet krahasuese të vendeve të Bashkimit Evropian. Kështu, për shembull, KP i Gjermanisë nuk njih asnjë dispozitë që të ketë këtë karakter. Kjo nuk do të thotë se nuk sanksionohen forma të ndryshme të keqpërdorimit të pozitës dhe autoritetit zyrtar. Argumentum a contrario, specifikohen format specifike më të zakonshme të abuzimit dhe parashihen dënime që varen nga cilësia e jo të drejtës.

I tillë është koncepti i Kodit të ri Penal i RMV-së, i cili duhet të miratohet sa më parë. Zgjidhjet e propozuara (ulja e dënimeve të parapara) në nenin 353 si dhe fshirja e disa paragrafëve shkojnë në atë drejtim - të jenë në përputhje me konceptin e ri në të cilin janë standardizuar kriteret për përcaktimin e dënimeve.

Në këtë kontekst janë edhe korigjimet në nenin 353-c dhe 394 të KP të RMV-së. Në këtë periudhë të ndërmjetme, deri në miratimin e KP të ri, nevojiten ndërhyrje që do të nënkuptonin afrimin me konceptin e ri të KP. Dhe dispozita e nenit 353-v, e cila është parashikuar si një përmirësim në nenin 353, është plot me pasaktësi dhe mospërputhje në dënimet e parashikuara. Me këto ndryshime dhe plotësime pritet që të përmbushen disa standarde evropiane, si dhe të „bajpasimi“ i situatës aktuale në legjislacionin penal.

Me nenin 34 ndërhyhet në nenin 394 të Kodit Penal në lidhje me politikën penale në përcaktimin e dënimeve.

Nenet 35 dhe 36, të cilat i referohen “Prodhimit dhe prokurimit të armëve dhe mjeteve të destinuara për kryerjen e një vepre penale” - 395 dhe “Prodhimi, mbajtja dhe tregtimi i paligjshëm i armëve ose materieve shpërthyesë” - 396 harmonizohen me Protokollin e Kombeve të Bashkuara kundër prodhimit dhe tregtimit të paligjshëm të armëve të zjarrit, pjesëve dhe përbërësve të tyre dhe municionit, me të cilin plotësohet Konventa e Kombeve të Bashkuara kundër Krimin të Organizuar Ndërkombëtar (Protokolli i Kombeve të Bashkuara për Armët e Zjarrit) dhe vërtetimi lejës për eksport dhe masave për importin dhe transitin e armëve të zjarrit, pjesëve dhe përbërësve të tyre dhe municionit.

Me nenin 37 ndryshohet neni 407-a “Miratimi ose justifikimi i gjenocidit, krimeve kundër njerëzimit

злосторства”.

Во членовите 38 и се уредува влегувањето во сила на овој закон.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Решенијата содржани во овој закон се поврзани со Законот за кривичната постапка и со Законот за управување со конфискуван имот, имотна корист и одземени предмети во кривична и прекршочна постапка.

III. ПОСЛЕДИЦИ КОИ ЌЕ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со донесувањето на овој закон ќе се постигне усогласеност со најновите меѓународни стандарди во сферата на казненото право.

ose krimeve të luftës”.

Me nenin 38 rregullohet hyrja në fuqi e këtij ligji.

II. LIDHSHMËRIA E NDËRSJELLË E ZGJIDHJEVE TË SHËNUARA NË DISPOZITAT E PROPOZUARA

Zgjidhjet që përmban ky ligj kanë të bëjnë me Ligjin për procedurë penale dhe me Ligjin për menaxhimin e pronës së konfiskuar, përfitimeve pronësore dhe sendeve të sekuestruara në procedurë penale dhe kundërvajtëse.

III. PASOJAT QË DO TË DALIN NGA ZGJIDHJET E PROPOZUARA

Me miratimin e këtij ligji do të arrihet harmonizimi me standardet më të fundit ndërkombëtare në fushën e së drejtës ndëshkuese.

КОИ СЕ ИЗМЕНУВААТ ИЛИ ДОПОЛНУВААТ:

Проширена конфискација

Член 98-а

(1) Од сторителот на кривично дело сторено во рамките на злосторничко здружение со кое се остварува имотна корист и за кое е пропишана казна затвор од најмалку четири години, како и кривично дело во врска со тероризмот од членовите 313, 394-а, 394-б, 394-в и 419 на овој законик за кое е пропишана казна затвор од пет години или потешка казна или е поврзано со кривичното дело перење пари за кое е пропишана казна затвор од најмалку четири години, ќе се конфискува имотот стекнат во временски период пред осудата што судот го определува според околностите на случајот, но не подолг од пет години пред сторувањето на делото, кога врз основа на сите околности судот основано е уверен дека имотот ги надминува законските приходи на сторителот и потекнува од такво дело.

(2) Имотот од ставот (1) на овој член ќе се конфискува и од трети лица за кои е остварен со извршување на кривичното дело.

(3) Имотот од ставот (1) на овој член се конфискува и од членови на семејството на сторителот на кои е пренесен кога е очигледно дека не дале противнадоместок што одговара на неговата вредност или од трети лица ако не докажат дека за предметот или имотот дале противнадоместок што одговара на нивната вредност.

Загадување на животната средина и природата

Член 218

(1) Тој што со испуштање на отровни или издувни гасови, на поголемо количество од максимално дозволеното со закон на материјали или јонизирачко зрачење во воздухот, водата или почва или на друг начин може да предизвика или ќе предизвика значително оштетување на квалитетот на воздухот, водата или почвата или опасност за животот или здравјето на луѓето или уништување на растителен или животински свет во поголеми размери, или на ретки видови на растенија или животни, ќе се казни со затвор од четири до десет години.

(2) Службено или одговорно лице во правно лице кое со непридржување кон прописите за заштита на

ТЕКСТИ И ДИСПОЗИТАВЕ ТЌ КОДИТ ПЕНАЛЕ ПЌР ТЌ НДРЈШУАР АПО ПЛОТЌСУАР:

Конфискими и згјеруар

Нени 98-а

(1) Nga kryerёsi i veprёs penale nё kuadёrs tё shoqёrisё kriminele me tё cilёn realizohet fitim i pasurisё dhe pёr tё cilёn ёshtё pёrcaktuar dёnim me burg sё paku prej katёr vjetёsh, si dhe vepёr penale nё lidhje me terrorizmin nga nenet 313, 394-a, 394-b dhe 419 tё kёtij kodi pёr tё cilёn ёshtё pёrcaktuar dёnim me burg prej pesё vjetёsh ose dёnim mё i rёndё ose ёshtё e lidhur me veprёn penale pastrim i parave pёr tё cilёn ёshtё i caktuar dёnim me burg sё paku prej katёr vjetёsh, do tё конфисkohet pasuria e fituar nё periudhёn kohore para gjykimit tё cilin gjykata e pёraktorn sipas rrethanave tё rastit, por jo mё gjatё se pesё vjet para kryerjes sё veprёs, kur nё bazё tё tё gjitha rrethanave gjykata ёshtё e bindur se pasuria i tejkalon tё hyrat ligjore tё kryerёsit dhe rrjedh nga vepra e tillё.

(2) Pasuria nga paragrafi (1) i kёtij neni do tё конфисkohet edhe nga persona tё tretё pёr tё cilёt ёshtё realizuar me zbatimin e veprёs penale.

(3) Pasuria nga paragrafi (1) i kёtij neni конфисkohet edhe nga pjesёtarёt e familjes sё kryerёsit tё cilёve u ёshtё bartur kur ёshtё e dukshme se nuk kanё dhёnё kundёrkompensim i cili i pёrgjigjet vlerёs sё tij ose nga personat e tretё nёse nuk dёshmojnё se pёr mjetin ose pasurinё kanё dhёnё kundёrkompensim i cili i pёrgjigjet vlerёs sё tyre.”

Ndotja e mjedisit jetёsor dhe e natyrёs

Нени 218

(1) Ai i cili me lёshimin e gazrave toksike apo tё djegura, tё sasisё mё tё madhe nga ajo maksimale e lejuar me ligj tё materialeve ose rrezatimit jonizues nё ajёr, ujё apo tokё, ose nё mёnyrё tjetёr mund tё shkaktojё ose do tё shkaktojё dёmtim tё konsiderueshёm tё cilёsisё sё ajrit, ujit apo tokёs ose rrezik pёr jetёn ose shёndetin e njerёzve apo shkatёrrimin e botёs bimore apo shtazore nё pёrmasa mё tё mёdha ose tё llojeve tё rralla tё bimёve ose shtazёve, do tё dёnohet me burg prej katёr deri nё dhjetё vite.

(2) Personi zyrtar apo personi pёrgjegjёs nё personin

животната средина ќе пропушти да постави уреди за пречистување или ќе дозволи изградба, пуштање во дејство или користење на погон кој ја загадува животната средина или на друг начин ќе пропушти преземање мерки за спречување или оневозможување на загадување на воздух, почва, вода, кое ја надминува дозволената граница или за спречување бучава што значително ја надминува дозволената граница и со тоа ќе предизвика опасност за животот или здравјето на луѓето или уништување на животинскиот и растителниот свет во поголеми размери, или на ретки видови на растенија или животни, ќе се казни со казна затвор најмалку четири години.

(3) Со казната од ставот (2) на овој член ќе се казни тој што спротивно на прописите управува или работи со постројка во која се вршат опасни активности или во која се чуваат или користат опасни материји или препарати, што надвор од постројката можат трајно или во значителна мера да го загрозат квалитетот на воздухот, водата или почвата или во значителна мера да го загрозат животот или здравјето на луѓето или во значителна мера на пошироко подрачје да го загрозат растителниот или животинскиот свет.

(4) Ако делото од ставовите 1 (2) и (3) е сторено од небрежност, сторителот ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

(5) При изрекувањето условна осуда, судот може на сторителот на делото да му наложи услов во определен рок да ги преземе пропишаните мерки за заштита и унапредување на животната средина.

(6) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

Производство, трговија или употреба на супстанции кои ја осиромашуваат озонската обвивка

Член 218-а

(1) Тој што произведува, увезува, извезува, пласира на пазарот или употребува недозволените супстанции кои ја осиромашуваат озонската обвивка, ќе се казни со затвор од три месеци до шест години или парична казна.

(2) Ако делото е сторено од небрежност, сторителот ќе се казни со парична казна или затвор до една година.

(3) Ако делото го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

(4) За делото од ставот (1) на овој член нема да се

juridik me mosrrespektimin e rregullave për mbrojtjen e mjedisit do të lëshojë të vendosë aparate për pastrim apo do të lejojë ndërtim, vënie në veprim ose shfrytëzim të repartit që e ndot mjedisin jetësor ose në mënyrë tjetër do të lëshojë marrje të masave për pengim ose pamundësim të ndotjes së ajrit, ujit, tokës, që e tejkalon kufirin e lejuar ose për pengim të zhurmës që në masë të konsiderueshme e tejkalon kufirin e lejuar dhe me këtë do të shkaktojë rrezik për jetën ose shëndetin e njerëzve apo shkatërrimin e botës bimore dhe shtazore në përmasa më të madhe, ose të llojeve të rralla të bimëve apo shtazëve, do të dënohet me burg së paku katër vite.

(3) Me dënimin nga paragrafi (2) i këtij neni, do të dënohet ai që në kundërshtim me rregullat menaxhon apo punon me stabiliment në të cilin kryhen aktivitete të rrezikshme ose në të cilin ruhen ose shfrytëzohen materie të rrezikshme ose preparate, që jashtë stabilimentit munden në mënyrë permanente apo në masë të konsiderueshme ta rrezikojnë cilësinë e ajrit, ujit apo tokës ose në masë të konsiderueshme ta rrezikojnë jetën apo shëndetin e njerëzve apo në masë të konsiderueshme në rajon më të gjerë ta rrezikojnë botën bimore ose shtazore.

(4) Nëse vepra nga paragrafi 1 (2) dhe (3) është kryer nga pakujdesia, kryerësi do të dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.

(5) Me rastin e shqiptimit të dënimit me kusht, gjykata mund t'i caktojë kryerësit të veprës kusht që në afat të caktuar t'i marrë masat e parapara për mbrojtjen dhe përmirësimin e mjedisit jetësor.

(6) Nëse veprën nga ky nen e kryen person juridik, do të dënohet me gjobë.

"Prodhimi, tregtia apo përdorimi i substancave që e varfërojnë mbështjellësin e ozonit

Neni 218-a

(1) Ai që prodhon, importon, eksporton, plason në treg ose përdor substanca të palejuara që e varfërojnë mbështjellësin e ozonit, do të dënohet me burg prej tre muaj deri në gjashtë vite ose dënim me para.

(2) Nëse vepra është kryer nga pakujdesia, kryerësi do të dënohet me dënim në para ose burg deri në një vit.

(3) Nëse veprën e bën personi juridik, do të dënohet me dënim në para.

(4) Për veprën nga paragrafi (1) i këtij neni nuk do të

казни тој што употребува уреди во домаќинството набавени пред влегувањето во сила на овој закон.

Загадување вода за пиење

Член 219

(1) Тој што со некоја штетна материја ќе ја направи неупотреблива водата за пиење во извори, бунари, цистерни или резервоари или некоја друга вода за пиење, ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

(2) Ако поради делото од став 1 дошло до појава на епидемија на заразна болест, сторителот ќе се казни со затвор од една година до пет години.

(3) Ако делото од став 1 е сторено од небрежност, сторителот ќе се казни со парична казна или со затвор до шест месеци.

(4) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

Производство на штетни средства за лекување добиток или живина

Член 220

(1) Тој што заради продажба ќе произведе или ќе пушти во промет средства за лекување или спречување зараза кај добиток или живина опасни за нивниот живот или здравјето, ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

(2) Ако поради делото од став 1 ќе пцовиса поголем број добиток или живина, сторителот ќе се казни со затвор од една година до пет години.

(3) Ако делото од став 1 е сторено од небрежност, сторителот ќе се казни со парична казна или со затвор до шест месеци.

(4) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

Несовесно укажување ветеринарна помош

Член 221

(1) Ветеринар или овластен ветеринарен работник кој при укажувањето на ветеринарна помош пропише или примени очигледно неподобно средство или очигледно неправилен начин на лекување или воопшто несовесно постапува при лекувањето и со тоа предизвика пцовисување на

dënohet ai që përdor aparate në amvisëri të furnizuar para hyrjes në fuqi të këtij ligji."

Ndotja e ujit të pijshëm

Neni 219

(1) Ai i cili me ndonjë materie të dëmshme e bën të papërdorshëm ujin e pijshëm në burime, puse, cisterna ose rezervuarë ose ndonjë ujë tjetër të pijshëm, dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.

(2) Nëse për shkak të veprës nga paragrafi 1 ka ndodhur shpërthimi i epidemisë së sëmundjes ngjitëse, kryerësi do të dënohet me burgim prej një viti deri në pesë vjet.

(3) Nëse vepra nga paragrafi 1 është kryer nga pakujdesia, kryerësi do të dënohet me gjobë ose me burgim deri në gjashtë muaj.

(4) Nëse veprën nga ky nen e kryen person juridik, do të dënohet me gjobë.

Prodhimi i mjeteve të dëmshme për trajtimin e kafshëve ose shpendëve

Neni 220

(1) Ai i cili me qëllim të shitjes do të prodhon ose vë në qarkullim mjete për trajtimin ose parandalimin e infeksionit të kafshëve ose shpendëve të rrezikshëm për jetën ose shëndetin e tyre, do të dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.

(2) Nëse për shkak të veprës nga paragrafi 1 do të ngordhë një numër i madh i bagëtive ose shpendëve, kryerësi do të dënohet me burgim prej një viti deri në pesë vjet.

(3) Nëse vepra nga paragrafi 1 është kryer nga pakujdesia, kryerësi do të dënohet me gjobë ose me burgim deri në gjashtë muaj.

(4) Nëse veprën nga ky nen e kryen person juridik, do të dënohet me gjobë.

Dhënia e pakujdesshme e ndihmës së veterinarisë

Neni 221

(1) Veterineri ose punëtori i autorizuar veterinar, i cili gjatë dhënies së ndihmës së veterinarisë përshkruan ose zbaton një mjet dukshëm të papërshtatshëm ose një metodë dukshëm të papërshtatshme të mjekimit ose në përgjithësi vepron në mënyrë të pakujdesshme

добиток или на живина од поголема вредност, ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

(2) Ако делото од став 1 е сторено од небрежност, сторителот ќе се казни со парична казна или со затвор до шест месеци.

Пренесување заразни болести кај животниот и растителниот свет

Член 222

(1) Тој што за време на епидемија на некоја добиточна болест што може да го загрози сточарството не постапи според одлука на надлежен орган донесена врз основа на пропис со која се определуваат мерки за отстранување или спречување на болест, ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

(2) Со казната од став 1 ќе се казни и тој што за времетраењето на опасноста од болест и штетници кои можат да го загрозат растителниот свет не постапи според одлука на надлежен орган донесена врз основа на пропис со која се определуваат мерки за отстранување или спречување на болест или штетници.

(3) Ако поради делото од ставовите 1 и 2 настапи значителна штета, сторителот ќе се казни со затвор од една до пет години.

(4) Ако делото од ставовите 1 и 2 е сторено од небрежност, сторителот ќе се казни со парична казна или со затвор до една година.

(5) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

Загадување на добиточна храна или вода

Член 223

(1) Тој што со некоја штетна материја ќе загади добиточна храна или вода во реки, потоци, извори, бунари, цистерни или некоја друга вода што служи за поење на добиток, живина или дивеч и со тоа го доведе во опасност животот или здравјето на животните, ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

(2) Со казната од став 1 ќе се казни тој што со некоја штетна материја ќе загади води на рибници, езера, реки и потоци и со тоа ќе предизвика опасност за опстанокот на рибите.

гјатë mjekimit dhe në këtë mënyrë shkakton ngordhjen e bagëtive ose shpendëve me vlerë më të madhe, do të dënohet me gjobë ose burgim deri në tre vjet.

(2) Nëse vepra nga paragrafi 1 është kryer nga pakujdesia, kryerësi do të dënohet me gjobë ose me burgim deri në gjashtë muaj.

Transmetimi i sëmundjeve infektive në botën e kafshëve dhe bimëve

Neni 222

(1) Ai i cili gјatë një epidemie të ndonjë sëmundjeje të kafshëve që mund të kërcënojë blegtorinë, nuk vepron në përputhje me vendimin e organit kompetent të nxjerrë në bazë të urdhëresës që përcakton qartë masat për heqjen ose parandalimin e sëmundjes, dënohet me gjobë ose me burgim gjer në tre vjet.

(2) Me dënimin nga paragrafi 1 do të dënohet edhe ai i cili gјatë kohës së sëmundjes së rrezikshme dhe dëmtuesit që mund ta rrezikojnë botën bimore, nuk vepron në pajtim me vendimin e organit kompetent i sjellë në bazë të rregullores me të cilën përcaktohen masa për largimin ose parandalimin e sëmundjeve ose dëmtuesve.

(3) Nëse si pasojë e veprës penale nga paragrafët 1 dhe 2, shkaktohet dëm i madh, kryerësi do të dënohet me burgim prej një deri në pesë vjet.

(4) Nëse vepra nga paragrafët 1 dhe 2 kryhet nga pakujdesia, kryerësi do të dënohet me gjobë ose me burgim deri në një vit.

(5) Nëse veprën nga ky nen e kryen personi juridik, dënohet me gjobë.

Ndotja e ushqimit ose ujit të kafshëve

Neni 223

(1) Ai i cili me ndonjë materie të dëmshme e ndot ushqimin e kafshëve ose ujin në lumenj, përrenj, burime, puse, cisterna ose çdo ujë tjetër që përdoret për pierje nga bagëtitë, shpendët ose kafshët e gjahut dhe me këtë e vë në rrez jetën ose shëndetin e kafshëve, do të dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.

(2) Me dënimin nga paragrafi 1 do të dënohet ai i cili me ndonjë materie të dëmshme i ndot ujërat e pellgjeve, liqeneve, lumenjve dhe përrenjve dhe me

(3) Ако поради делото од ставовите 1 и 2 настапило пцовисување на животни или риби од поголема вредност, сторителот ќе се казни со затвор од три месеци до три години.

(4) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

Уништување насади со употреба на штетна материја

Член 224

Тој што со употреба на некоја штетна материја ќе предизвика уништување на растенија, овошки или други насади и со тоа ќе предизвика штета од поголеми размери, ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

Узурпација на недвижности

Член 225

(1) Тој што со намера за владение ќе заземе туѓа недвижност што со пропис е прогласена за имот во општа употреба, добро под привремена заштита или културно наследство, природна реткост или друго природно богатство, или земјоделско земјиште во туѓа сопственост ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

(2) Ако делото е сторено со намера земјиштето да се употреби за градба или користење со кое неповратно се уништуваат природните својства на недвижноста, ќе се казни со затвор од една до пет години.

(3) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

Незаконита експлоатација на минерални суровини

Член 225-а

(1) Тој што врши експлоатација на песок, чакал или камен или други минерални суровини определени со закон, од поголема вредност без концесија или дозвола, ќе се казни со затвор од шест месеци до три години и со парична казна.

(2) Ако поради делото од ставот (1) на овој член се стекне корист или настапи штета од големи

кëtë rrezikon mbijetesën e peshqve.

(3) Nëse për shkak të veprës nga paragrafët 1 dhe 2 ka ndodhur ngordhja e kafshëve ose peshqve me vlerë më të madhe, kryerësi do të dënohet me burgim prej tre muajsh deri në tre vjet.

(4) Nëse veprën nga ky nen e kryen person juridik, do të dënohet me gjobë.

Shkatërrimi i të mbjellave duke përdorur materie të dëmshme

Neni 224

Ai i cili me përdorimin e ndonjë materie të dëmshme shkakton shkatërrimin e bimëve, pemëve ose të mbjellave të tjera dhe me këtë shkakton dëm në përmasa më të mëdha, do të dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.

Uzurpimi i patundshmërive

Neni 225

(1) Ai i cili me qëllim të posedimit zë patundshmërinë e dikujt tjetër që është shpallur me rregullore pronë në përdorim të përgjithshëm, pronë nën mbrojtje të përkohshme ose trashëgimi kulturore, gjë e rrallë natyrore ose pasuri tjetër natyrore, ose tokë bujqësore në pronësi të dikujt do të dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.

(2) Nëse vepra është kryer me qëllim që toka të perdoret për ndërtim ose shfrytëzim me të cilin në mënyrë të pakthyeshme shkatërrohen cilësitë natyrore të patundshmerisë, do të dënohet me burg prej një deri në pesë vite.

(3) Nëse veprën nga ky nen e kryen person juridik, do të dënohet me gjobë.

Eksploatimi i paligjshëm i lëndëve të para minerale

Neni 225-a

(1) Ai i cili bën eksploatimin e rërës, zhavorrit ose gurit ose lëndëve të para të tjera minerale të përcaktuara me ligj, me vlerë më të madhe pa koncesion ose leje, do të dënohet me burgim nga gjashtë muaj deri në tre vjet dhe me gjobë.

(2) Nëse për shkak të veprës nga paragrafi (1) i këtij

размери, сторителот ќе се казни со затвор од три до осум години.

(3) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

(4) Предметите кои се направени или употребени за извршување на кривичното дело ќе се одземат.

Пустошење на шума

Член 226

(1) Тој што спротивно на пропис или наредба од надлежни органи или организации врши пренамена, сече или копачи шуми или подбелува стебла или на друг начин пустоши шума, ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

(2) Ако делото од став 1 е извршено во заштитена шума, национален парк или во друга шума со специјална намена, сторителот ќе се казни со затвор од една до пет години.

(3) Тој што делото од овој член ќе го стори во сопствена шума, ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

(4) Средствата употребени за извршување на делото ќе се одземат.

(5) Ако делото од став 1 го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

Предизвикување шумски пожар

Член 227

(1) Тој што ќе предизвика шумски пожар па поради тоа ќе настапи штета од големи размери, ќе се казни со затвор најмалку осум години.

(2) Со казната од став 1 ќе се казни и тој што ќе предизвика пожар во заштитена шума, национален парк или во друга шума со специјална намена.

(3) Тој што ќе предизвика два или повеќе шумски пожари, ќе се казни со затвор најмалку десет години.

(4) Ако делото од ставовите 1 и 2 е сторено од небрежност, сторителот ќе се казни со затвор од три до пет години.

Незаконит лов

Член 228

(1) Тој што лови дивеч за време на ловостој, ќе се казни со парична казна или со затвор до една година.

neni përfitohet dobi ose shkaktohet dëm në përmasa të mëdha, kryerësi do të dënohet me burgim prej tre deri në tetë vjet.

(3) Nëse veprën nga ky nen e kryen person juridik, do të dënohet me gjobë.

(4) Sendet që janë bërë ose janë përdorur për kryerjen e veprës penale do të konfiskohen.

Shkatërimi i pyjeve

Neni 226

(1) Ai i cili në kundërshtim me rregulloren ose urdhrin nga organet ose organizatat kompetente, kryen shndërrim, pret ose gërmon pyje ose zbardh trungjet ose në ndonjë mënyrë tjetër shkatërron një pyll, dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.

(2) Nëse vepra nga paragrafi 1 kryhet në pyll të mbrojtur, park kombëtar ose në pyll tjetër me qëllim special, kryerësi do të dënohet me burgim prej një deri në pesë vjet.

(3) Ai që veprën nga ky nen e kryen në pyllin e vet, dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.

(4) Mjetet e përdorura për kryerjen e veprës penale do të konfiskohen.

(5) Nëse veprën nga paragrafi 1 e kryen person juridik, do të dënohet me gjobë.

Shkaktimi i zjarrit në pyll

Neni 227

(1) Ai që shkakton zjarr në pyll, dhe për këtë shkaktohet dëm me përmasa të mëdha, do të dënohet me burgim së paku tetë vjet.

(2) Me dënimin nga paragrafi 1 do të dënohet edhe ai që shkakton zjarr në pyll të mbrojtur, park kombëtar ose në pyll tjetër me qëllim special.

(3) Ai i cili shkakton dy ose më shumë zjarre në pyje, do të dënohet me së paku dhjetë vjet burg.

(4) Nëse vepra nga paragrafët 1 dhe 2 është kryer nga pakujdesia, kryerësi do të dënohet me burgim prej tre deri në pesë vjet.

Gjuetia e paligjshme

Neni 228

(1) Ai i cili gjuan gjahun gjatë sezonit kur është e ndaluar gjuetia, do të dënohet me gjobë ose me

(2) Тој што неовластено лови во забрането ловиште, убие, рани или фати жив дивеч, ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

(3) Ако делото од став 2 е сторено спрема висок дивеч, сторителот ќе се казни со затвор од шест месеци до пет години.

(4) Тој што лови редок или проретчен дивеч чиј лов е забранет или лови без посебна дозвола дивеч за чие ловење е потребна таква дозвола или лови на начин или со средства со кои дивечот масовно се сотира, ќе се казни со затвор од една до пет години.

(5) Уловениот дивеч и средствата за лов ќе се одземат.

Неовластено ловење чување и отуѓување диви животни и птици

Член 228-а

(1) Тој што неовластено лови, превезува, пренесува, прикрива, чува, одгледува, купува, продава, или на кој било начин прибавува, отуѓува или препарира диви животни и птици во поголеми количини или од поголема вредност, ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

(2) Ако сторителот на делото од ставот (1) на овој член организира мрежа за извршување на делото или ако делото е сторено во состав на група или друго здружение или заради извезување на дивите животни или птици во странство, ќе се казни со затвор од една до пет години.

Незаконит риболов

Член 229

(1) Тој што лови риба со експлозив, струја, отров, замајни средства, средства за подводен риболов, ости, непосредно со раце, мрежа или други средства со кои е забранет риболовот, ќе се казни со парична казна или со затвор до една година.

(2) Ако поради делото од став 1 настапи имотна штета од големи размери или е прибавена поголема имотна корист, сторителот ќе се казни со парична казна или со затвор од три месеци до три години.

(3) Ако поради делото од став 1 е предизвикан помор на риба во големи размери, сторителот ќе се казни со затвор од шест месеци до пет години.

(4) Ако делото од овој член го стори правно лице,

бургим deri në një vit.

(2) Ai i cili gjuan pa autorizim në vendgjueti të ndaluar, vret, plagos ose kap gjahun e gjallë, do të dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.

(3) Nëse vepra nga paragrafi 2 kryhet ndaj gjahut të madh, kryerësi do të dënohet me burgim prej gjashtë muaj deri në pesë vjet.

(4) Ai i cili gjuan gjah të rrallë ose që është rralluar, gjuetia e të cilës është e ndaluar ose gjuan pa leje të veçantë, gjuetia e së cilës kërkon leje të tillë ose gjuan në atë mënyrë ose me anë të mjeteve me të cilat gjahu shkatërohet në masë të madhe, do të dënohet me burgim prej një deri në pesë vjet.

(5) Gjahu i kapur dhe mjetet e gjuetisë do të konfiskohen.

Gjuetia e paligjshme mbajtja dhe tjetërsimi i kafshëve dhe shpendëve të egër

Neni 228-a

(1) Ai i cili gjuan, transporton, transferon, fsheh, ruan, rrit, blen, shet ose në çfarëdo mënyre fiton, tjetërson ose përgatit kafshë dhe shpendë të egra në sasi më të mëdha ose me vlerë më të madhe, do të dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.

(2) Nëse kryerësi i veprës nga paragrafi (1) i këtij neni organizon rrjetë për kryerjen e veprës penale ose nëse krimi është kryer në kuadër të grupit ose shoqërimit tjetër ose me qëllim të eksportimit të kafshëve të egra ose shpendëve jashtë vendit, do të dënohet me burgim nga një deri në pesë vjet.

Peshkimi i paligjshëm

Neni 229

(1) Ai i cili peshkon me eksploziv, rrymë, helm, karikator, pajisje për peshkim nënujor, shtiza, drejtpërdrejt me duar, rrjeta ose mjete të tjera me të cilat ndalohet peshkimi, do të dënohet me gjobë ose me burgim deri në një vit.

(2) Nëse për shkak të veprës nga paragrafi shkaktohet dëm pronësor me përmasa të mëdha ose fitohet dobi pronësore më e madhe, kryerësi do të dënohet me gjobë ose me burgim nga tre muaj deri në tre vjet.

(3) Nëse për shkak të veprës nga paragrafi 1 është shkaktuar ngordhje në masë e peshkut, kryerësi do të dënohet me burgim nga gjashtë muaj deri në pesë

ќе се казни со парична казна.

(5) Уловената риба и средствата за риболов ќе се одземат.

Загрозување на животната средина и природата со отпад

Член 230

(1) Тој што со оставање, фрлање, собирање, со непрописно транспортирање на една или повеќе поврзани пратки, со преработка или отстранување на отпадот, со создавање на депонии спротивно на прописите за заштита на животната средина, пропуштање на вршење надзор над собирањето, со транспортот и преработката, со непрописно управување со отпадот, или на друг начин ќе предизвика или може да предизвика значително оштетување на квалитетот на почвата, воздухот или водата или опасност за животот или здравјето на луѓето или уништување на растителен или животински свет во поголеми размери, или на ретки видови на растенија или животни, ќе се казни со затвор од една до пет години.

(2) Ако делото од ставот (1) на овој член е сторено со опасен отпад што содржи супстанции кои имаат својство на експлозивност, реактивност, запаливост, надразливост, токсичност, инфективност, канцерогеност, мутагеност, тератогеност, екотоксичност или својство на испуштање отровни гасови преку хемиска реакција и биолошко разложување, сторителот ќе се казни со затвор од најмалку четири години.

(3) Тој што неовластено тргува со отпад, ќе се казни со затвор од една до пет години.

(4) Ако делото е сторено од организирана група составена од три или повеќе лица сторителот ќе се казни за делото од ставовите (1) и (3) на овој член со затвор најмалку четири години, а делото за ставот (2) на овој член најмалку осум години.

(5) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

vjet.

(4) Nëse veprën nga ky nen e kryen person juridik, do të dënohet me gjobë.

(5) Peshku i peshkuar dhe pajisjet e peshkimit do të konfiskohen.

Rrezikimi i mjedisit jetësor dhe natyrës me mbeturina

Neni 230

(1) Ai i cili duke lënë, hedhur, mbledhur, transportuar në kundërshtim me rregulloret një ose më shumë dërgesa të lidhura me to, duke përpunuar ose hequr mbeturinat, duke krijuar deponi në kundërshtim me rregulloret për mbrojtjen e mjedisit jetësor, duke mos mbikëqyrur grumbullimin, me transportin dhe përpunimin, menaxhimi me mbeturinat në kundërshtim të rregullave, ose në mënyrë tjetër shkakton ose mund të shkaktojë dëme të konsiderueshme në cilësinë e tokës, ajrit ose ujit ose rrezik për jetën ose shëndetin e njerëzve ose shkatërrimin e jetës bimore ose shtazore në shkallë të gjerë ose të llojeve të rralla të bimëve ose kafshëve, do të dënohet me burgim nga një deri në pesë vite.

(2) Nëse vepra nga paragrafi (1) i këtij neni kryhet me mbeturina të rrezikshme që përmbajnë substanca që kanë veti të eksplozivitetit, reaktivitetit, ndezshmërisë, acarimit, toksicitetit, infektivitetit, kancerogjenitetit, mutagjenitetit, teratogjenitetit, ekotoksicitetit ose cilësi për lëshimin e gazeve helmuese me reaksion kimik dhe zbërthim biologjik, kundërvajtësi do të dënohet me së paku katër vjet burgim.

(3) Ai i cili tregton mbeturina pa autorizim, do të dënohet me burgim prej një deri në pesë vjet.

(4) Nëse vepra është kryer nga grupi i organizuar i përbërë nga tre ose më shumë persona, kryerësi do të dënohet për veprën nga paragrafët (1) dhe (3) të këtij neni me së paku katër vjet burgim, ndërsa për veprën nga paragrafi (2) i këtij neni së paku tetë vjet.

(5) Nëse veprën nga ky nen e kryen personi juridik, do të dënohet me gjobë.

Неовластено прибавување и располагање со

Член 231

(1) Тој што со сила или закана, со извршување кривично дело или на друг начин неовластено прибавува, располага, поседува или му дава на друг нуклеарни и радиоактивни материји, неовластено презема нуклеарни уреди или нуклеарни или радиоактивни материји или уред за активирање, разградување или емитување на радиоактивни материји, ќе се казни со затвор од една до десет години.

(2) Со казната од ставот (1) на овој член ќе се казни тој што неовластено произведува, преработува, ракува, користи, одржува, чува, превезува, увезува, извезува, посредува во прометот или отстранува нуклеарни материјали или други опасни радиоактивни материји, со што може да предизвика значително оштетување на квалитетот на почвата, воздухот или водата или опасност за животот или здравјето на луѓето или уништување на растителен или животински свет во поголеми размери, или на ретки видови на растенија или животни, ќе се казни со затвор од една до пет години.

(3) Службено лице или одговорно лице во правно лице што ќе го овозможи извршувањето на делото од ставовите (1) и (2) на овој член, ќе се казни со затвор од една до десет години.

(4) Тој што со делото од ставовите (1), (2) и (3) на овој член ќе предизвика опасност за животот на луѓето или за имотот од поголем обем, ќе се казни со затвор од најмалку три години.

(5) Ако поради делата од ставовите (1), (2) и (3) на овој член настапи смрт на едно или повеќе лица или имотна штета од големи размери, сторителот ќе се казни со затвор најмалку пет години.

(6) Ако делото од ставовите (1) и (2) на овој член е сторено од небрежност, сторителот ќе се казни со затвор од три месеци до три години.

(7) Ако поради делото од ставот (6) на овој член настапила смрт на повеќе лица или штета од големи размери, сторителот ќе се казни со затвор од една до пет години.

(8) Ако делото од овој член го стори правно лице ќе се казни со парична казна.

Неовластено производство, постапување и промет со опасни материји или штетни организми или семенски или саден материјал

Член 232

Neni 231

(1) Ai që me dhunë ose kërcënim, me kryerjen e veprës penale ose në mënyrë tjetër në mënyrë të paautorizuar blen, posedon, disponon ose i jep tjetrit materie radioaktive dhe nukleare, në mënyrë të paautorizuar merr pajisje bërthamore ose materie bërthamore ose materie radioaktive ose pajisje për aktivizimin, ndarjen ose emetimin e materieve radioaktive, do të dënohet me burg nga një deri në dhjetë vjet.

(2) Me dënim nga paragrafi (1) i këtij neni do të dënohet ai që në mënyrë të paautorizuar prodhon, përpunon, manipulon, shfrytëzon, mirëmban, ruan, transporton, importon, eksporton, ndërmjetëson në qarkullim ose largon materiale nukleare ose materie tjera të rrezikshme radioaktive, me ç'rast mund të shkaktojë dëmtim të konsiderueshëm të квалитетит të tokës, ajrit, ujit ose rrezik për jetën ose shëndetin e njerëzve ose shkatërrimin e botës bimore ose shtazore në përmasa më të mëdha, ose llojeve të rralla të bimëve ose shtazëve, do të dënohet me burg nga një deri në pesë vjet.

(3) Personi zyrtar ose personi përgjegjës te personi juridik që do ta mundësojë kryerjen e veprës nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, do të dënohet me dënim me burg prej një deri në dhjetë vjet.

(4) Ai që me veprën nga paragrafët (1), (2) dhe (3) të këtij neni do të shkaktojë rrezik për shëndetin e njerëzve për pronën në vëllim më të madh, do të dënohet me burg prej së paku tre vitesh.

(5) Nëse për shkak të veprave nga paragrafët (1), (2) dhe (3) të këtij neni ndodh vdekja e një ose më shumë personave ose dëm i pronës në përmasa të mëdha, kryerësi do të dënohet me së paku pesë vite burg.

(6) Nëse vepra nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni është kryer nga pakujdesia, kryerësi do të dënohet me dënim me burg prej tre muaj deri në tre vite.

(7) Nëse për shkak të veprës nga paragrafi (6) i këtij neni ndodh vdekja e më shumë personave ose dëm në përmasa të mëdha, kryerësi do të dënohet me burg prej një deri në pesë vite. (8) Nëse veprën nga ky neni e kryen personi juridik, do të dënohet me dënim me para.

Prodhimi, veprimi dhe qarkullimi i paautorizuar me materie të rrezikshme ose organizma të dëmshme ose me farëra ose material mbjellës

(1) Тој што спротивно на прописите произведува, преработува, ракува, користи, одржува, чува, пакува, препакува, употребува, превезува, увезува, извезува или отстранува отровни или други опасни материји или нивни отпадоци, или генетски модифицирани или штетни организми опасни за животот или здравјето на луѓето, или за животинскиот или растителниот свет или семенски или саден материјал или живи растенија и живи делови од растенија, вклучувајќи го и семето, делови од растенија или цели растенија вклучително и садни подлоги, наменети за размножување и производство на саден материјал од земјоделски растенија или шумски и декоративни видови дрвја или материјал за размножување, на кои нема извршено здравствена контрола, ќе се казни со затвор од една до пет години.

(2) Службено лице или одговорно лице во правно лице што ќе го овозможи извршувањето на делото од ставот (1) на овој член, ќе се казни со затвор од една до десет години.

(3) Ако со делото од ставовите (1) и (2) на овој член е предизвикана опасност за животот на луѓето или за имотот од поголем обем или уништување на животинскиот или растителниот свет во поголеми размери, сторителот ќе се казни со затвор од најмалку три години.

(4) Ако поради делата од ставовите (1) и (2) на овој член настапи смрт на едно или повеќе лица, сторителот ќе се казни со затвор најмалку пет години.

(5) Ако делото од ставот (1) на овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

Убивање или уништување на заштитени видови на дива флора или фауна

Член 232-а

(1) Тој што убива, уништува, држи или одзема примероци на заштитени видови на дива флора или фауна во количина што има значително влијание врз нивната заштита, ќе се казни со затвор од една до три години или со парична казна.

(2) Тој што со непридржување кон одредбите на овој закон, преземе дејствија со кои ќе отстрела, пресече, ископачи или на друг начин уништи примероци или популации од автохтон див вид и со тоа ќе предизвика истребување на автохтон див вид на територијата на Република Македонија, ќе се

(1) Ai që në kundërshtim me rregullat prodhon, përpunon, manipulon, shfrytëzon, mirëmban, ruan, paketon, ripaketon, përdor, transporton, importon, eksporton ose largon materie helmuese ose materie tjera të rrezikshme ose hedhurina të tyre, ose organizma të modifikuara gjenetiki ose të dëmshme për jetën ose shëndetin e njeriut, ose për botën bimore ose shtazore, materialin faro rose për mbjellje ose bimë të gjalla dhe pjesë të gjalla të bimëve, duke përfshirë edhe farën, pjesë të bimëve ose tërë bimën duke përfshirë edhe baza për mbjellje, të destinuara për shumim dhe prodhim të materialit mbjellës nga bimët bujqësore ose pyllore dhe lloje të drunjëve dekorativ ose materialit për shumim, mbi të cilin nuk është kryer kontrollë shëndetësore, do të dënohet me burg prej një deri në pesë vjet.

(2) Personi zyrtar ose personi përgjegjës te personi juridik që do ta mundësojë kryerjen e veprës nga paragrafi (1) i këtij neni, do të dënohet me burg prej një deri në dhjetë vjet.

(3) Nëse me veprën nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni është shkaktuar rrezik për jetën e njerëzve ose për pronën në vëllim më të madh ose shkatërrim i botës bimore dhe shtazore në përmasa më të mëdha, kryerësi do të dënohet me burg prej së paku tre vitesh.

(4) Nëse për shkak të veprave nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni ndodh vdekja e një ose më shumë personave, kryerësi do të dënohet me së paku pesë vite burg.

(5) Nëse veprën nga paragrafi (1) i këtij neni e kryen personi juridik, do të dënohet me dënim me para.

Vrasja ose zhdukjen i llojeve të mbrojtura i florës ose faunës së egër

Neni 232-a

(1) Ai i cili vret, zhduk, mbanë ose merr mostra të llojeve të mbrojtura të florës ose faunës së egër në një sasi që ka ndikim të rëndësishëm në mbrojtjen e tyre, do të dënohet me burg nga një deri në tre vjet ose me gjobë.

(2) Ai i cili, nuk i përmbahet dispozitave të këtij ligji, ndërmerr veprime me të cilat gjuan, pret, gërmon ose në ndonjë mënyrë tjetër shkatërron ekzemplarë ose popullata të llojeve autoktone të egra dhe me këtë shkakton zhdukjen e llojeve të egra autoktone në

казни за кривично дело истребување на автохтон див вид со затвор од една до три години.

(3) Ако со делото од ставот (1) на овој член сторителот ќе предизвика загрозување од истребување на автохтон див вид на територијата на Република Македонија, ќе се казни со казна затвор од шест месеци до една година.

(4) Тој што делото од ставовите (1), (2) и (3) на овој член ќе го стори од небрежност, ќе се казни со затвор до една година или парична казна.

Неовластено воведување на диви видови во природата

Член 232-б

(1) Тој што спротивно на закон, без дозвола изврши воведување на диви видови во природата на територијата на Република Македонија, ќе се казни со казна затвор од шест месеци до една година.

(2) Ако со делото од ставот (1) на овој член дошло до сериозни нарушувања на природната рамнотежа или нарушувања во биолошката разновидност на Република Македонија, сторителот ќе се казни со затвор од една до три години.

(3) Ако делото од ставот (1) на овој член било сторено на тој начин што сторителот не се придржувал до мерките за превентивна заштита при одредени активности, сторителот ќе се казни со парична казна или со казна затвор од шест месеци до една година.

Неовластено тргување, увезување или превезување дива флора или фауна

Член 232-в

(1) Тој што неовластено тргува, увезува, извезува или превезува жива или мртва единка на заштитен вид на дива флора или фауна во количина што има значително влијание врз нивната заштита, или делови или деривати од нив, ќе се казни со затвор од една до три години или со парична казна.

(2) Ако делото е сторено од небрежност, ќе се казни со парична казна или казна затвор до една година.

Мачење животни

териториин е Republikës së Maqedonisë, do të dënohet për vepër penale shfarosja e një lloji të egër autokton me burg nga një deri në tre vjet.

(3) Nëse me veprën nga paragrafi (1) i këtij neni, kryerësi do të shkaktojë zhdukjen e llojeve të egra autoktone në territorin e Republikës së Maqedonisë, do të dënohet me dënim me burg prej gjashtë muaj deri në një vit.

(4) Ai që veprën nga paragrafët (1), (2) dhe (3) të këtij neni e kryen nga pakujdesia, dënohet me burgim deri në një vit ose me gjobë.

Futja e paautorizuar e llojeve të egra në natyrë

Neni 232-b

(1) Ai i cili në kundërshtim me ligjin, pa leje fut në natyrë lloje të egra në territorin e Republikës së Maqedonisë, do të dënohet me burgim nga gjashtë muaj deri në një vit.

(2) Nëse vepra nga paragrafi (1) i këtij neni ka shkaktuar prishje të rënda të ekuilibrit natyror ose prishje të shumëllojshmërisë biologjike të Republikës së Maqedonisë, kryerësi do të dënohet me burgim prej një deri në tre vjet.

(3) Nëse vepra nga paragrafi (1) i këtij neni është kryer në atë mënyrë që kryerësi gjatë veprimeve të caktuara nuk i ka respektuar masat parandaluese, kryerësi do të dënohet me gjobë ose me burgim prej gjashtë muaj deri në një vit.

Tregtim, import ose transport i paautorizuar i florës ose faunës së egër

Neni 232-v

(1) Ai i cili pa autorizim tregton, importon, eksporton ose transporton një individ të gjallë ose të vdekur të llojeve të mbrojtura të florës ose faunës së egër në sasi që ka ndikim të rëndësishëm në mbrojtjen e tyre, ose pjesëve ose derivateve të tyre, do të dënohet me burgim nga një deri në tre vjet ose me gjobë.

(2) Nëse vepra është kryer nga pakujdesia, do të dënohet me gjobë ose me dënim me burg deri në një vjet.

Член 233

(1) Тој што грубо злоупотребува животното или го изложува на непотребни маки или му нанесува непотребни болки или заради изживување го изложува на страдање, ќе се казни со парична казна или со затвор до една година.

(2) Тој што со нехранење, непоење или на друг начин изложува животното подолго време на тегобна состојба, ќе се казни со парична казна или со затвор до една година.

Измама на штета на средства на Европската Унија

Член 249-а

(1) Тој што со употреба или прикажување лажни, неточни или непотполни изјави или исправи или пропуштање на давање податоци противправно присвои, задржи или предизвика штета на фондовите, имотот или средствата на Европската Унија, фондовите, имотот или средствата со кои управува Европската Унија или се управува во нивно име, ќе се казни со затвор од една до десет години.

(2) Со казната од ставот (1) на овој член ќе се казни тој што фондовите, имотот и средствата од ставот (1) на овој член ги искористил спротивно на одобрената намена.

(3) Со казната од ставот (1) на овој член ќе се казни тој што со употреба или прикажување лажни, неточни или непотполни изјави или исправи или пропуштање на давање податоци, противправно ќе ги намали фондовите, имотот и средствата на Европската Унија, фондовите, имотот и средствата со кои управува Европската Унија или се управува во нивно име.

(4) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

Царинска измама

Член 278-а

(1) Тој што со намера самиот или некој друг да избегне целосно или делумно плаќање на давачки и даноци кои се плаќаат при увоз или извоз на кој е обврзан со закон, на царинскиот орган му даде лажни, неточни или нецелосни изјави, документи или податоци за стоки и други факти од влијание за

Torturimi i kafshëve

Neni 233

(1) Ai i cili keqtrajton një kafshë ose e ekspozon atë në vuajtje të panevojshme ose i shkakton dhimbje të panevojshme ose për shkak të shfrenimit e vë në vuajtje, do të dënohet me gjobë ose me burgim deri në një vit.

(2) Ai i cili duke mos e ushqyer, duke mos i dhënë ujë për pirje ose në ndonjë mënyrë tjetër e ekspozon kafshën në gjendje të vështirë për një kohë të gjatë, do të dënohet me gjobë ose me burgim deri në një vit.

Mashtrim në kurriz të fondeve të Bashkimit Evropian

Neni 249-a

(1) Ai i cili duke përdorur ose paraqitur deklaratata të rreme, të pasakta ose jo të plota ose korigjuar ose duke mos dhënë të dhëna, në mënyrë të paligjshme përvetëson, ruan ose shkakton dëme në fondet, pronën ose asetet e Bashkimit Evropian, fondet, pronën ose asetet e menaxhuara nga Bashkimi Evropian ose drejtohet në emër të tyre, do të dënohet me burgim nga një deri në dhjetë vjet.

(2) Me dënimin nga paragrafi (1) i këtij neni do të dënohet ai i cili fondet, pasurinë dhe mjetet nga paragrafi (1) i këtij neni i ka përdorur në kundërshtim me qëllimin e miratuar.

(3) Me dënimin nga paragrafi (1) i këtij neni do të dënohet ai i cili me përdorimin ose paraqitjen e deklaratave ose dokumenteve të rreme, të pasakta ose jo të plota ose mosdhënien e të dhënave në mënyrë të kundërligjshme do t'i zvogëlojë fondet, pronën dhe mjetet e Bashkimit Evropian, fondet, pronën dhe mjetet me të cilat menaxhon Bashkimi Evropian ose të menaxhohen në emër të tyre.

(4) Nëse veprën nga ky nen e kryen person juridik, do të dënohet me gjobë.

Mashtrimi doganor

Neni 278-a

(1) Ai, i cili me qëllim që vet ose ndonjë tjetër t'i ikë pjesërisht ose plotësisht pagesave të shpenzimeve dhe tatimeve të cilat paguhen gjatë eksportit ose importit për të cilat obligohet me ligj, organit doganor i jep të dhëna të rrejshme për mallrat dhe fakte të tjera

пресметката за наплата или враќање на давачките и даноците, или не исполни обврска според закон што е од влијание на пресметката на давачките и даноците кои се плаќаат при увоз или извоз или на друг начин го доведе во заблуда царинскиот орган, а износот на давачките и даноците кои се плаќаат при увоз или извоз е од поголема вредност, ќе се казни со затвор од шест месеци до пет години и со парична казна.

(2) Ако износот на давачките и даноците кои се плаќаат при увоз или извоз е од значителна вредност сторителот ќе се казни со затвор од една до десет години и со парична казна.

(3) Ако делото од овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

Злоупотреба на службената положба и овластување

Член 353

(1) Службено лице кое со искористување на својата службена положба или овластување, со пречекорување на границите на своето службено овластување или со неизвршување на својата службена должност ќе прибави за себе или за друг некаква корист или на друг ќе му нанесе штета, ќе се казни со затвор од шест месеци до три години.

(2) Ако сторителот на делото од став 1 ќе прибави поголема имотна корист или ќе предизвика поголема имотна штета или потешко ќе ги повреди правата на друг, ќе се казни со затвор од шест месеци до пет години.

(3) Ако сторителот на делото од став 1 прибави значителна имотна корист или нанесе значителна штета, сторителот ќе се казни со затвор најмалку три години.

(4) Со казна од ставовите 1, 2 и 3 ќе се казни и одговорно лице, одговорно лице во странско правно лице што има претставништво или врши дејност во Република Македонија или лице што врши работи од јавен интерес, ако делото е сторено во вршење на неговото посебно овластување или должност.

(5) Ако делото од ставовите (1) и (4) е сторено при вршење јавни набавки или на штета на средствата од Буџетот на Република Македонија, од јавните фондови или од други средства на државата, сторителот ќе се казни со затвор најмалку пет години.

Несовесно работење во службата

me ndikim për llogaritjen e pagesës ose kthimin e shpenzimeve dhe tatimeve, ose nuk e plotëson obligimin sipas ligjit që ka ndikim për llogaritjen e shpenzimeve dhe tatimeve të cilat paguhen gjatë importit ose eksportit ose në mënyrë tjetër e vë në dyshim organin doganor, ndërsa shumata e shpenzimeve dhe tatimeve të cilat paguhen gjatë importit ose eksportit është me vlerë më të madhe, do të dënohet me burg prej gjashtë muaj deri në tre vjet dhe me gjobë.

(2) Nëse vlera e të dhënave dhe tatimeve të cilat paguhen gjatë eksportit ose importit është me vlerë të konsiderueshme, kryerësi do të dënohet me burg prej një deri në dhjetë vjet.

(3) Nëse veprën nga ky nen e kryen personi juridik, do të dënohet me dënim në para.

Keqpërdorimi i pozitës dhe autoritetit zyrtar

Neni 353

(1) Person zyrtar i cili duke shfrytëzuar pozitën ose autorizimin e tij zyrtar, me tejkalimin e kufijve të autorizimit të tij zyrtar ose me moskryerjen e detyrës së tij zyrtare do të përfitojë ndonjë dobi për vete ose për tjetrin, ose tjetrit do ti shkaktojë dëm, do të dënohet me burg nga gjashtë muaj deri në tre vjet.

(2) Nëse kryerësi i veprës nga paragrafi 1 fiton dobi pasurore më të madhe ose i shkakton dëm pasuror më të madh ose i lëndon rëndë të drejtat e tjetrit, do të dënohet me burgim prej gjashtë muajsh deri në pesë vjet.

(3) Nëse kryerësi i veprës nga paragrafi 1 fiton dobi të konsiderueshme pasurore ose shkakton dëm të konsiderueshëm, kryerësi do të dënohet me së paku tre vjet burgim.

(4) Me dënim nga paragrafët 1, 2 dhe 3 do të dënohet edhe personi përgjegjës, personi përgjegjës në personin juridik të huaj, i cili ka përfaqësi ose ushtron veprimtari në Republikën e Maqedonisë, ose ai që kryen punë me interes publik, nëse vepra është kryer në kryerjen e autoritetit ose detyrës së tij të veçantë.

(5) Nëse vepra nga paragrafët (1) dhe (4) është kryer gjatë prokurimit publik ose në dëm të mjeteve nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë, nga mjetet publike ose nga mjetet tjera të shtetit, kryerësi do të dënohet me burg së paku pesë vjet.

Член 353-в

(1) Службено лице или одговорно лице во јавно претпријатие или јавна установа кое со повреда на законските прописи за судир на интересите или за совесно постапување при вршењето на дискреционо овластување, со пропуштање на должен надзор или на друг начин очигледно несовесно постапува во вршењето на своите овластувања и должности и со тоа ќе прибави за себе или за друг некаква корист или на друг ќе му нанесе штета, ќе се казни со затвор од три месеци до три години.

(2) Ако сторителот на делото од став 1 прибави поголема имотна корист или предизвика поголема имотна штета или потешко ги повреди правата на друг, ќе се казни со затвор од шест месеци до пет години.

(3) Ако сторителот на делото од став 1 прибави значителна имотна корист или нанесе значителна штета, ќе се казни со затвор најмалку три години.

(4) Со казната од ставовите 1, 2 и 3 ќе се казни и одговорно лице, одговорно лице во странско правно лице кое има претставништво во Република Македонија или лице кое врши работи од јавен интерес, ако делото е сторено во вршење на неговото посебно овластување или должност, определено со закон.

(5) Службено лице или одговорно лице во орган на државна управа или друго правно лице кое со повреда на законските прописи за спроведување на управна постапка, со пропуштање на должен надзор или на друг начин несовесно постапува во вршењето на своите овластувања и должности и со тоа ќе прибави за себе или за друг некаква корист или на друг ќе му нанесе штета, ќе се казни со затвор од шест месеци до три години и со парична казна.

(6) Тој што делото од ставот (5) ќе го стори од небрежност, ќе се казни со затвор од шест месеци до две години и со парична казна.

Злосторничко здружување

Член 394

(1) Тој што ќе создаде група или банда што има за цел вршење на кривични дела за кои може да се изрече казна затвор од три години или потешка казна, ќе се казни со затвор од една до десет

Тë punuarit e pa ndërgjegjshëm në shërbim

Neni 353-v

(1) Personi zyrtar ose personi përgjegjës në një ndërmarrje publike ose institucion publik, i cili duke shkelur dispozitat ligjore për konfliktin e interesave ose duke vepruar me ndërgjegje në ushtrimin e autoritetit diskrecional, duke mos mbikëqyrur ose në një mënyrë tjetër vepron në mënyrë të pandërgjegjshme gjatë ushtrimit të autorizimeve dhe kompetencave të veta dhe me këtë përfiton ndonjë dobi për vete ose për tjetrin ose i shkakton dëm tjetrit, do të dënohet me burgim nga tre muaj deri në tre vjet.

(2) Nëse kryerësi i veprës nga paragrafi 1 fiton dobi pasurore më të madhe ose shkakton dëm më të madh pasuror ose cenon rëndë të drejtat e tjetrit, do të dënohet me burgim nga gjashtë muaj deri në pesë vjet.

(3) Nëse kryerësi i veprës nga paragrafi 1 fiton dobi të konsiderueshme pasurore ose shkakton dëm të konsiderueshëm, do të dënohet me së paku tre vjet burgim.

(4) Me dënimin nga paragrafët 1, 2 dhe 3 do të dënohet edhe personi përgjegjës, personi përgjegjës në personin juridik të huaj që ka përfaqësuesi në Republikën e Maqedonisë, ose personi i cili kryen punë me interes publik, nëse vepra është kryer në ushtrim të autorizimit të tij të veçantë ose detyrës, të përcaktuar me ligj.

(5) Personi zyrtar ose personi përgjegjës në organin e administratës shtetërore ose person tjetër juridik, i cili duke shkelur dispozitat ligjore për zbatimin e procedurës administrative, duke mos mbikëqyrur ose në ndonjë mënyrë tjetër vepron nga pakujdesia në ushtrimin e kompetencave dhe detyrave të tij dhe me këtë përfiton ndonjë dobi për vete ose për tjetrin ose i shkakton dëm tjetrit, do të dënohet me burgim nga gjashtë muaj deri në tre vjet dhe me gjobë.

(6) Ai i cili veprën nga paragrafi (5) e kryen nga pakujdesia, do të dënohet me burgim prej gjashtë muaj deri në dy vjet dhe me gjobë.

Bashkëveprim kriminel

Neni 394

(1) Ai i cili krijon grup ose bandë, qëllimi i të cilave është kryerja e veprave penale të dënueshme me burgim prej tre vjetësh ose me dënim më të rëndë, do

години.

(2) Припадникот на групата или бандата, ќе се казни со затвор од шест месеци до пет години.

(3) Ако групата или бандата има за цел вршење кривични дела за кои може да се изрече казна затвор од најмалку осум години, организаторот, ќе се казни со казна затвор најмалку четири години, а припадникот на групата или бандата ќе се казни со казна затвор од една до пет години.

(4) Припадникот на групата или бандата кој ќе ја открие групата, односно бандата, пред да стори некое кривично дело во нејзин состав или за неа, ќе се ослободи од казна.

(5) Предметите и средствата што групата или бандата ги користи за подготвување на делата, како и средствата за нивното финансирање се одземаат.

Изработување и набавување оружје и средства наменети за извршување на кривично дело

Член 395

(1) Тој што изработува, набавува, крие или на друг му овозможува да дојде до оружје, муниција, експлозивни или распрскувачки материји или средства потребни за нивно правење, отрови и други предмети за кои знаел дека се наменети за извршување кривично дело, ќе се казни со затвор од една до пет години.

(2) Ако предмет на делото од ставот (1) на овој член е огнено оружје, оружје чија употреба е забранета, или експлозивни или други материји од поголемо количество, сторителот ќе се казни со затвор од три до осум години.

(3) Тој што ќе направи или на друг ќе му отстапи лажен клуч или некое друго средство за провалување иако знаел дека е наменето за извршување на кривично дело, ќе се казни со затвор од три месеци до три години.

(4) Ако делото од овој член го стори правно лице ќе се казни со парична казна.

(5) Предметите од ставовите 1 до 3 и средствата за нивно правење, пренесување и растурање ќе се одземат.

Неовластено изработување, држење, посредување и тргување со оружје или распрскувачки материји

Член 396

тë дënohet me burgim prej një deri në dhjetë vjet.

(2) Pjesëtari i grupit ose bandës, do të dënohet me burgim nga gjashtë muaj deri në pesë vjet.

(3) Nëse grupi ose banda synon të kryejë krime për të cilat mund të shqiptohet një dënim me burg prej së paku tetë vjetësh, organizatori do të dënohet me të paktën katër vjet burg, ndërsa anëtari i grupit ose bandës do të dënohet me burgim nga një deri në pesë vjet.

(4) Pjesëtari i grupit ose i bandës që do ta zbulon grupin, përkatësisht bandën, para se të kryejë ndonjë veprë penale në përbërjen e tij ose për të, do të lirohet nga dënimi.

(5) Sendet dhe mjetet që përdoren nga grupi ose banda për përgatitjen e veprave, si dhe mjetet për financimin e tyre do të konfiskohen.

Përpunimi dhe furnizimi i armëve dhe mjeteve të destinuara për kryerjen e një veprë penale

Neni 395

(1) Ai i cili përpunon, furnizon, fsheh ose i mundëson tjetrit të marrë armë, municion, materie eksplozive ose shpërthyesë ose mjete të nevojshme për prodhimin e tyre, helme dhe sende të tjera për të cilat ai e dinte se kishin për qëllim kryerjen e veprës penale, do të dënohet me burgim nga një deri në pesë vjet.

(2) Nëse objekt i veprës nga paragrafi (1) i këtij neni është arma e zjarrit, arma, përdorimi i së cilës është i ndaluar, eksploziv ose materie të tjera të një sasi më të madhe, kryerësi do të dënohet me burgim prej tre deri në tetë vjet.

(3) Ai i cili i bën ose i jep tjetrit një çelës të rremë ose çfarëdo mjeti tjetër për vjedhje, edhe pse e dinte se kishte për qëllim kryerjen e veprës penale, do të dënohet me burgim nga tre muaj deri në tre vjet.

(4) Nëse veprën nga ky nen e kryen person juridik, do të dënohet me gjobë.

(5) Sendet nga paragrafët 1 deri në 3 dhe mjetet për bërjen, bartjen dhe shpërndarjen e tyre do të konfiskohen.

Përpunimi, posedimi, ndërmjetësimi dhe tregtimi i paautorizuar i armëve ose me materie shpërthyesë

Neni 396

(1) Тој кој што неовластено изработува, држи, продава, набавува, посредува во трговија или врши размена со огнено оружје, муниција или експлозивни материји, ќе се казни со затвор од три до десет години.

(2) Ако предмет на делото од ставот 1 е поголемо количество на огнено оружје, муниција или експлозивни материји, или огнено оружје, муниција или експлозивни материји кои на граѓаните им се забранети, сторителот ќе се казни со затвор најмалку пет години.

(3) Ако делото од ставовите (1) и (2) на овој член е сторено во група, банда или друго злосторничко здружение, сторителот ќе се казни со затвор најмалку осум години.

(4) Ако предмет на делото од ставот (1) на овој член е поголемо количество на распркувачки материји наменети за дозволени забавни, свечени и други активности, сторителот ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

(5) Предметите од ставовите 1 и 2 и средствата за нивно изработување, пренесување и растурање ќе се одземат.

Одобрување или оправдување на геноцид, злосторства против човечноста или воени злосторства

Член 407-а

(1) Тој што по пат на информациона систем јавно ги негира, грубо ги минимизира, ги одобрува и оправдува делата од членот 403 до 407, ќе се казни со затвор од една до пет години.

(2) Ако негирањето, минимизирањето, одобрувањето или оправдувањето е сторено со намера за поттикнување омраза, дискриминација или насилство против некое лице или група на лица поради нивната раса, боја на кожа, националност, етничко потекло, религија или уверување, ментална или телесна попреченост, пол, родов идентитет, сексуална ориентација и политичко уверување, сторителот ќе се казни со казна затвор најмалку четири години.

(1) Ai i cili në mënyrë të pa autorizuar përpunon, mban, shet, furnizon, ndërmjetëson tregtimin ose tregton armë zjarri, municion ose materie shpërthyesë, do të dënohet me burg nga tre deri në dhjetë vjet.

(2) Nëse objekt i veprës penale nga paragrafi 1 është një sasi më e madhe e armëve të zjarrit, municionit ose materieve shpërthyesë, ose e armëve të zjarrit, municionit ose mjeteve shpërthyesë të cilat qytetarëve u janë të ndaluara, kryerësi do të dënohet me së paku pesë vjet burg.

(3) Nëse vepra nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni kryhet në grup, bandë ose bashkëveprim tjetër kriminal, kryerësi do të dënohet me së paku tetë vjet burg.

(4) Nëse objekt i veprës nga paragrafi (1) i këtij neni është sasia e madhe e mjeteve shpërthyesë të destinuara për aktivitete të lejuara argëtuese, solemne dhe të tjera, kryerësi do të dënohet me gjobë ose me burg deri në tre vjet.

(5) Sendet nga paragrafët 1 dhe 2 dhe mjetet për përpunimin e tyre, bartjen dhe shpërndarjen e tyre do të konfiskohen.

Miratimi ose arsyetimi i gjenocidit, krimeve kundër njerëzimit ose krimeve të luftës

Neni 407-a

(1) Ai që me anë të sistemit informativ publikisht i mohon, i minimizon në mënyrë të ashpër, i miraton dhe i arsyeton aktet nga nenet 403 deri në 407, do të dënohet me burg nga një deri në pesë vjet.

(2) Nëse mohimi, minimizimi, miratimi ose arsyetimi është bërë me qëllim të nxitjes së urrejtjes, diskriminimit ose dhunës kundër një personi ose grupi personash për shkak të racës, ngjyrës së lëkurës, kombësisë, origjinës etnike, fesë ose besimit, paafësisë mendore ose fizike, gjinisë, identitetit gjinor, orientimit seksual dhe bindjes politike, kryerësi do të dënohet me të paktën katër vjet burg.